

Ameide - Prinsengracht Visie op de herinrichting

15 Oktober 2016

Inhoudsopgave

Inleiding	4		
1. ANALYSE	5		
• Eerste bijeenkomst: 'samen verkennen'	7		
• Historie	9		
• Huidige situatie	19		
• Kwaliteiten	25		
• Uitdagingen/verbeteringen	27		
• Kansen	31		
2. DENKRICHTINGEN	33		
• Tweede bijeenkomst: 'Denkrichtingen beoordelen'	35		
• Denkrichting Bestaand Opplussen	37		
• Denkrichting Gracht	39		
• Denkrichting Waterlijn	41		
• Denkrichting Bomenveld	45		
• Denkrichting Centrale Rijbaan	49		
• Beoordeling denkrichtingen	54		
3. VISIE HERINRICHTING	57		
• Derde bijeenkomst: 'Presentatie van de visie'	59		
• Schets van de visie	61		
• Rijbaan en parkeren	62		
• Paardenmarkt	63		
• Vlak profiel	65		
• Rijbaan profiel	67		
• Bomen, gras en hagen	71		
• Mogelijke waterlijn	73		
• Plein	75		
• Waterelement op het plein	77		
• Verlichting	78		
• Verharding	79		
• Opgave uit Gemeenteraadssessie: 'visievariant met gescheiden rijbanen '	81		
• Schets van de visievariant	83		
• Rijbaan en parkeren	84		
• Paardenmarkt	85		
• Rijbaan profiel	87		
• Plateau kruising	89		
• Bomen, gras en hagen	93		
• Plein	95		
4. VERGELIJKING	97		
• Vergelijking van de visie en visievariant	99		
• Groen	100		
• Voetgangersruimte	101		
• Uiteinde van de gracht	102		
• Parkeerplaatsen	103		
• Rijloper	104		
• Kosten	105		
Globale planning	108		
Colofon	109		

Inleiding

De Prinsengracht is de ruggengraat van Ameide. Waar ooit water door de gracht stroomde is sinds halverwege de vorige eeuw het water gedempt en is er een groene middenberm ontstaan. De huidige gracht heeft achterstand in onderhoud. Enige tijd geleden is de dominante beplanting van meta-sequoia's al verwijderd, maar door de matige kwaliteit van de verharding moet ook de bestrating vervangen worden. Een noodzaak die het mogelijk maakt om over alle aspecten van de inrichting van deze openbare ruimte na te denken. Dat heeft de gemeente Zederik er toe gebracht om in overleg met de bewoners tot een algehele visie op de herinrichting te komen.

De gemeente Zederik heeft Dorp, Stad en Land gevraagd om het proces van de visieontwikkeling op de herinrichting van de Prinsengracht te begeleiden, de ruimtelijke analyse uit te voeren, de denkrichtingen te schetsen en een concluderende visie op te leveren. Dit document is het eindresultaat van dit proces en behandelt allereerst de analyse en de resultaten van de eerste bewonersbijeenkomst. Vervolgens wordt een samenvattend overzicht van de denkrichtingen die zijn voorgelegd aan bewoners in de tweede bijeenkomst gegeven. De opmerkingen en voorkeuren zijn daaruit gewogen om tot een coherente set aan argumenten voor de visie te komen. Het derde hoofdstuk van dit document behandelt de visie op de inrichting waarin alle aspecten per thema verbeeld en toegelicht worden en de visievariant die door de gemeenteraad aan het eind van het participatietraject is verzocht.

In hoofdstuk 4 wordt een vergelijking tussen visie en visievariant gemaakt op basis van verschillende hoofdthema's. Dit vergelijk biedt ook de argumenten voor de gemeenteraad om een keuze te maken met welke variant de voorbereidingen voor de uitvoering van de herinrichting worden getroffen.

1. ANALYSE

Locatie Prinsengracht Ameide

Eerste bijeenkomst: 'Samen verkennen'

De eerste van de drie geplande bijeenkomsten om samen met bewoners de mogelijkheden van de herinrichting van de Prinsengracht te bekijken werd gehouden op 9 december 2015. Op die bijeenkomst werd door Dorp, Stad en Land allereerst ingegaan op de analyse van de gracht. De thema's 'historie', 'huidige situatie' en 'uitdagingen' werden vanuit de professionele blik met de deelnemers gedeeld. Vervolgens was er in drie groepjes gedurende de tweede helft van de avond de tijd om in te gaan op de kwaliteiten, de uitdagingen/verbeteringen en de kansen voor de herinrichting vanuit het perspectief van de bewoners. De gezamenlijk verkende aspecten komen in dit hoofdstuk '1. Analyse' aan bod.

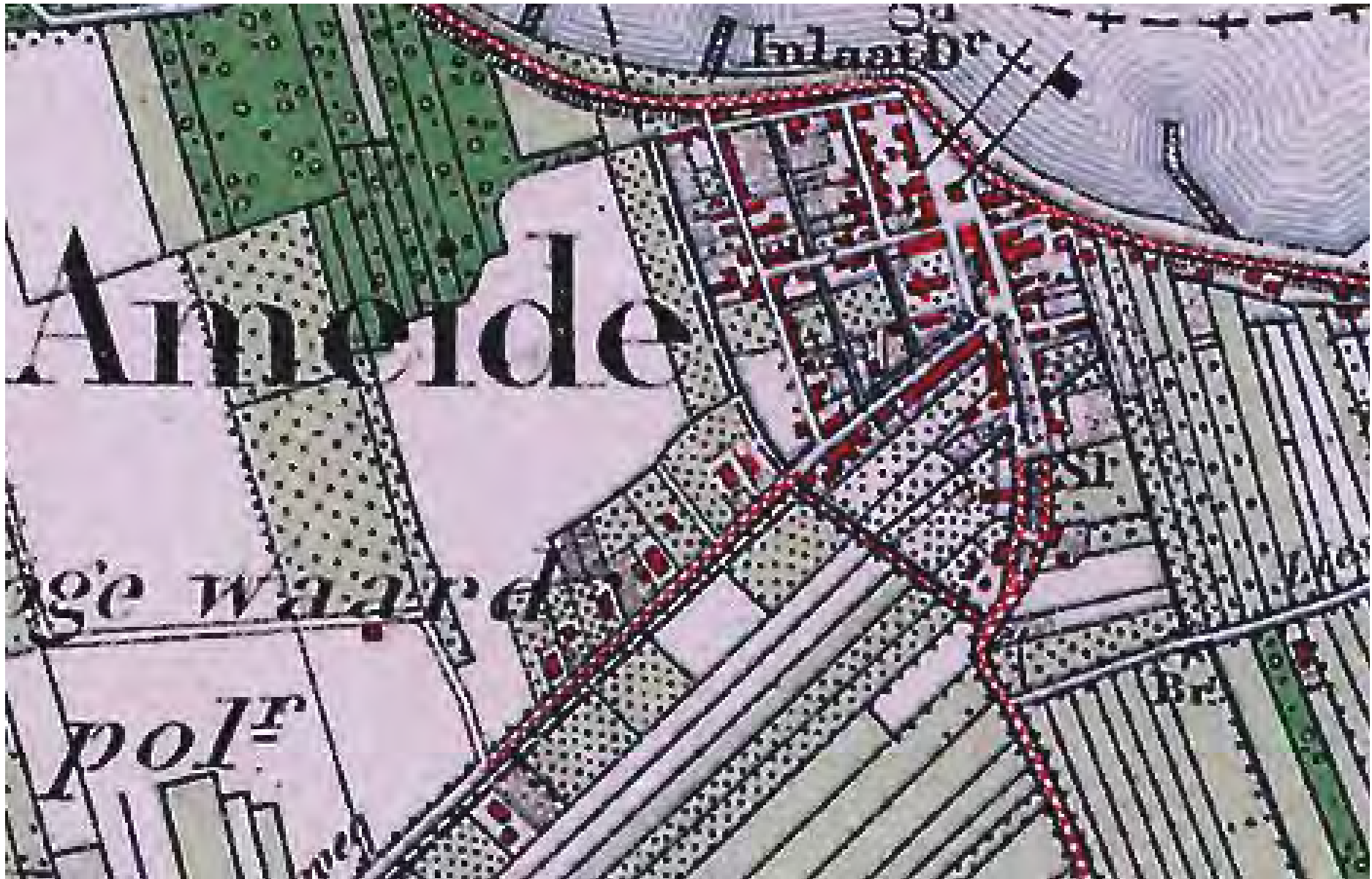
Historisch kaartbeeld uit 1850

Historie

De Prinsengracht is de historische ruggengraat van Ameide. Al sinds de vroegste kaarten en overleveringen bestaat de samenhang van rivier, dam en gracht als hart van Ameide. De gracht diende ooit als handelsader om onder andere riet uit de polder aan te voeren. Sinds halverwege de vorige eeuw is de gracht gedempt en hebben er achtereenvolgens sierperken, prunussen en metasequoia's in de middenberm gestaan waar ooit de gracht was.

In de volgende bladzijden wordt een overzicht in beeld gegeven van de verandering van gebruik en uiterlijk van de Prinsengracht van 1900 tot nu.

Historisch beeld van de Prinsengracht in Ameide rond 1900

De Prinsengracht werd rond 1900 begrensd door Elzen in zachte oever met gras en opschot

Prinsengracht rond 1910: De gracht was de economische ader richting de lek

Prinsengracht in 1922

Prinsengracht rond 1930: De gracht raakt langzaam aan steeds gecultiveerder, met goed onderhouden oevers

bron: <http://ameide-tienhoven.nl/prinsengracht-6/>

Historisch kaartbeeld uit 1934: Op de topografische kaart zijn inlaat en gracht duidelijk te zien

Historisch kaartbeeld uit 1958: Op de topografische kaart is het water verdwenen

Prinsengracht in 1950: De gracht is gedempt, ingeplant met gras en sierbeplanting

Prinsengracht rond 1955: Positie van de muziektent in de middenberm

Prinsengracht in 1954: Gracht is middenberm met sierbeplanting geworden

bron: <http://ameide-tienhoven.nl/prinsengracht-6/>

Historisch beeld van de Dam: Voordat de muziektent naar de gracht verplaatst werd stond deze op de Dam

Prinsengracht in 1979: Volwassen prunussen in de middenberm van de gracht

bron: <http://ameide-tienhoven.nl/prinsengracht-6/>

Zicht richting de Dam

Huidige situatie

De huidige situatie van inrichting van de openbare ruimte van de Prinsengracht laat zich het best omschrijven als 'sleets'. Bestrating is aan vervanging toe; er zijn veel beschadigingen, kuilen en aanvullingen of herstelwerkzaamheden over de loop der tijd uitgevoerd. Het beeld van de gracht wordt gemaakt door een aantal sprekende gevels en de enkele grote bomen die er nog zijn. Daarnaast is er in de huidige situatie veel verkeersruimte. De twee rijbanen met de groene berm - de voormalige gracht - ertussen ogen breed. Dit komt omdat parkeervakken niet apart aangegeven zijn. Op plekken waar geen auto's geparkeerd staan neigt zo'n brede rijbaan voor één rijrichting naar een uitnodiging om gas te geven. Anderzijds zorgt het groen in de middenberm, na de kap van de metasequoia's is dat overwegend gras, niet voor erg veel verzachting in het stenige beeld van de straat.

Kenmerkende verbijzonderingen in de straat zijn de supermarkt en winkels op het Burgemeester Wesselsveld, de jaarlijkse Paardenmarkt en de Wielerronde van Ameide.

Zicht op Benedendamsestraat

Zicht op Dam

Zicht op Burgemeester Wesselsveld
Winkelcentrum en appartementen-
complex

Zicht op Prinsengracht vanaf kruispunt
Broekseweg/Paramasiebaan

Zicht richting Burgemeester Wesselsveld

Paardenmarkt van Ameide

bron: Regionaal Uitgelicht

bron: Rick Den Besten

bron: Ref Dag

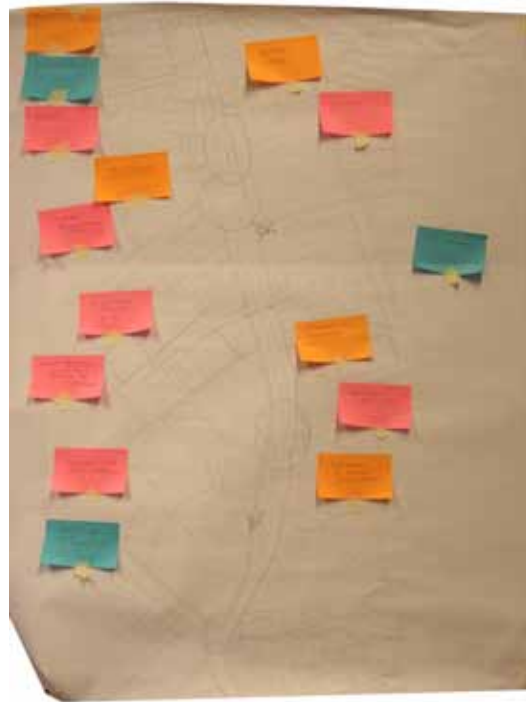

Wielerronde van Ameide

bron: Wielerronde Ameide

Kwaliteiten

Op de eerste bewonersbijeenkomst is een uitgebreide consultatieronde gehouden waarbij men uitgenodigd werd om naast de nodige uitdagingen en ideeën allereerst ook de kwaliteiten van de gracht te benoemen. Zo ontstonden voor het visie-team van gemeente en Dorps, Stad en Land goed inzicht in wat als kernkwaliteiten van de straat beleefd wordt.

GROEN

- Oude bomen
- Julianaboom behouden
- Groen is belangrijk

VERKEER

- Uitvalsweg / makkelijke route
- Ruimte genoeg om te parkeren

ACTIVITEITEN

- Ruimte voor de Paardenmarkt en het paardenrennen
- Ruimte houden voor de feesttent (burg. Wesselsveld)
- Markt op zaterdag
- Winkelcentrum is voor hele regio

HISTORIE

- Historische plek

Uitdaging op Benedendamsestraat
Achterkanten aan belangrijkste openbare ruimte

Uitdaging op Benedendamsestraat
Rommelige verzameling straatmeubilair

Uitdaging op Prinsengracht
Leegstaand pand van de Meelfabriek aan de Gracht

Uitdaging op Prinsengracht / Benedendamsestraat
Enorme verkeersruimte

Uitdagingen/verbeteringen

Na de analyse van de gracht door het visie-team en de gepresenteerde uitdagingen en verbeterpunten die daar uit naar voren kwamen, was het gedurende de eerste bijeenkomst de beurt aan de bewoners om als dagelijkse gebruikers de uitdagingen, verbeteringen en ergernissen te benoemen. Deze zijn in steekwoorden hieronder weergegeven.

GROEN	Bomen Hondenpoep in graszone
PARKEREN	Parkeren in graszone Parkeren op de stoep Te weinig parkeerruimte (za markt, zo kerk; iedereen thuis) Parkeren voor inritten Krappe parkeerruimte (i.r.t. rijbaan) Meer geparkeerde auto's wanneer verenigingsgebouw kerk verplaatst Geparkeerde touringcars op verharding oude meelfabriek
VERKEER	Snelheid autoverkeer Geen drempels (ivm funderingen) Gevaarlijke kruising met Doelakkerweg Bussen weg Vrachtwagens Trottoirs te smal
ONDERGROND	Tweezijdig riool
WATER	Water 'moet je niet willen'
BOUWEN	Eventuele grote bouwprojecten (bijv. meelfabriek) voor de herinrichting doen ivm bouwverkeer

Uitdaging op Prinsengracht
Nog maar enkele beeldbepalende bomen

Uitdaging op Prinsengracht
Hondenuitlaat en drukke verkeersroute

Uitdaging op Prinsengracht
Matige kwaliteit van de verharding

Uitdaging op Prinsengracht
Ontbrekende ruimtelijke relatie Burgemeester Wesselsveld
en Prinsengracht

Uitdaging op Prinsengracht
Te veel verschillende verhardingen

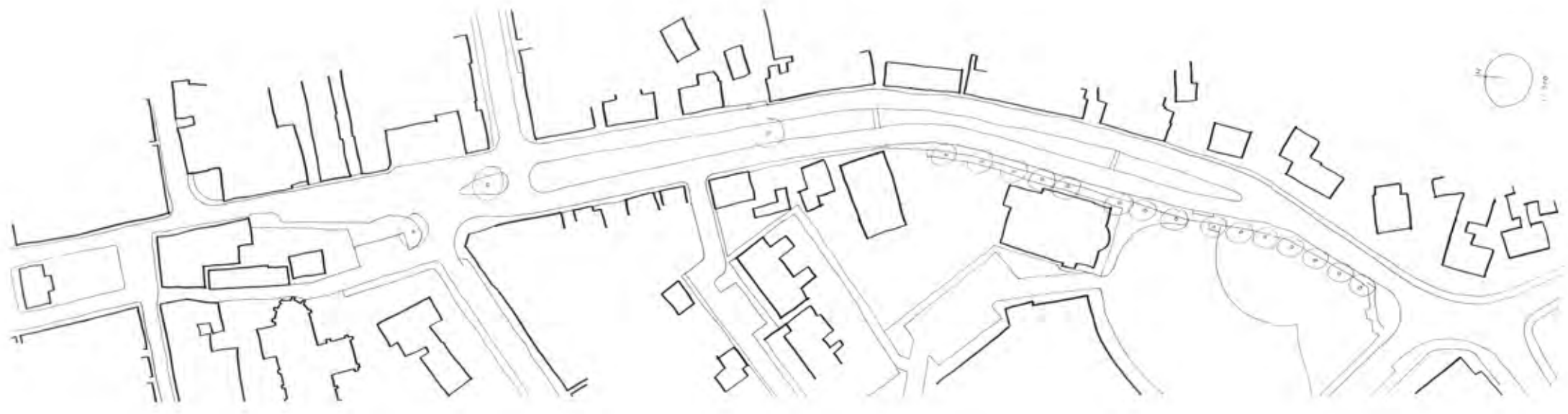
De omwonenden werd ook gevraagd om nieuwe kansen te benoemen. Wat zou u graag op de gracht willen zien wat er nu niet is en wat de herinrichting van de openbare ruimte met eigenheid, karakter en betrokkenheid zou kunnen versterken? De genoemde kansen onderstrepen enerzijds wat als belangrijk ervaren wordt en anderzijds geven ze soms een extra aanknopingspunt om de herinrichting plek-specifiek te maken.

GROEN	Leibomen aan de Benedendamse straat Meer groen en bomen Gras en bankjes ipv meer parkeren 'pleintje' Benedendamse straat
PARKEREN	Trouwauto's op kunnen stellen voor de kerk (zuid) Meer parkeergelegenheid achter (of op) het meelfabriekterrein
VERKEER	Bredere trottoirs Fiets- en wandelpad Eenrichtingsverkeer Tweerichtingsweg Rijbaan in het midden 'als een gracht' Geen asfalt maar klinkers
ACTIVITEITEN	Aandacht voor uitstraling Muziektent op kruising / Maak reuring
HISTORIE	Historische kwaliteiten terugbrengen
WATER	Waterplekken die aan de gracht doen denken
BOUWEN	Wonen aan de Benedendamse straat-West Vroegere huizen aan de Benedendamse straat (west en meelfabriek) weer terugmaken
ONDERGROND	Ondergrondse afvalinzameling

2. DENKRICHTINGEN

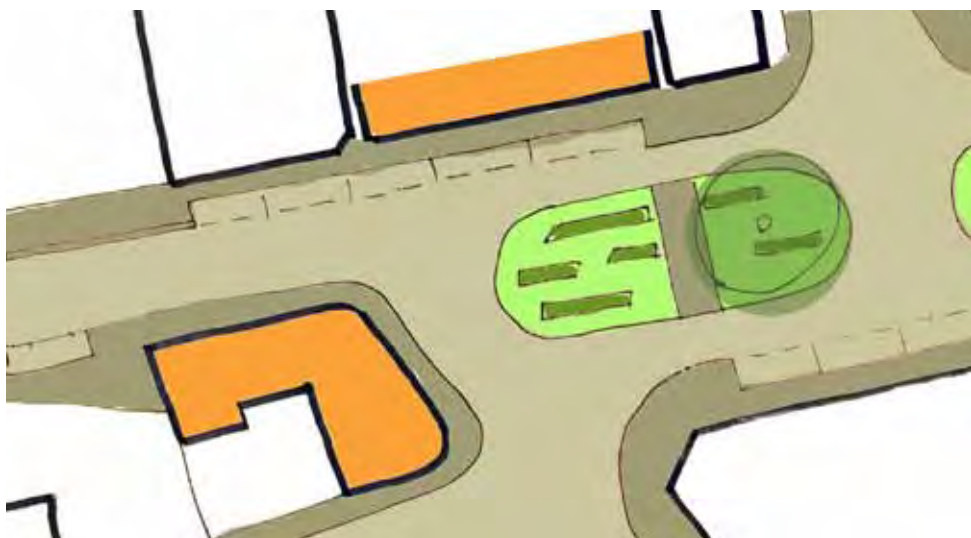
bestaande situatie

Tweede bijeenkomst: 'Denkrichtingen beoordelen'

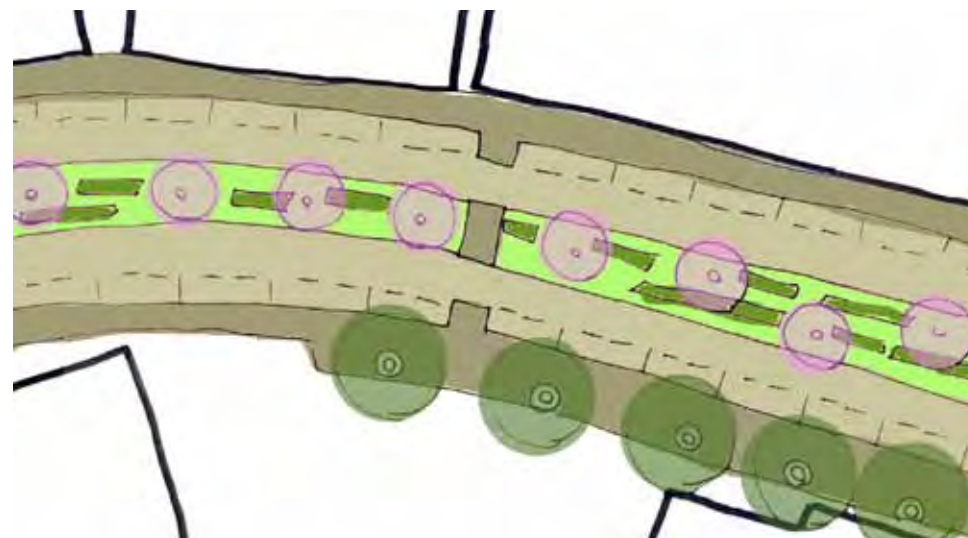
De tweede bijeenkomst werd gehouden op 13 januari 2016 en stond geheel in het teken van de denkrichtingen die we ontwikkeld hadden op basis van de input van de bewoners gedurende de eerste bijeenkomst in december en de analyse.

De denkrichtingen zijn redelijk extreem uit elkaar liggende ideeën voor de herinrichting. Elke denkrichting pakt als het ware één thema wat uitvergroot aan. Het levert schetsmodellen op die zich goed lenen om met elkaar in discussie te kunnen gaan over de voor- en nadelen van de geschetste inrichtingen. Op die manier zijn de sterkste argumenten voor de uiteindelijke visie uitgefilterd.

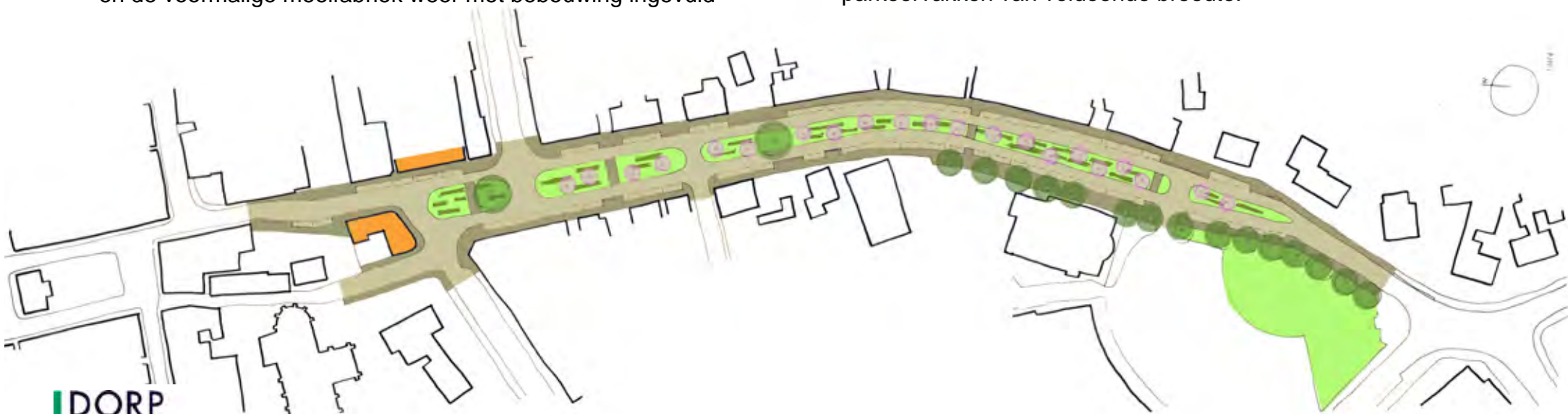
In de navolgende bladzijden worden eerst de twee referentie-denkrichtingen getoond en kort beschreven; De bestaande situatie opplussen en een verkenning of de gracht wederom uitgegraven zou kunnen worden. Vervolgens worden er drie denkrichtingen uitgebreider gepresenteerd, zoals ze zijn gebruikt voor de carrousel-sessies op 13 januari met de bewoners. In die sessies hebben drie groepen steeds 20 minuten per denkrichting hun voors en tegens bij die schets kunnen geven en suggesties voor veranderingen, verbeteringen of combinaties van ideeën gegeven.

De ruimte bij Benedendamsestraat, Molenstraat en Prinsengracht en de voormalige meelfabriek weer met bebouwing ingevuld

Versmalde middenberm om ruimte te maken voor trottoirs en parkeervakken van voldoende breedte.

Schets voor de denkrichting Bestaand Oplossen

Denkrichting Bestaand Opplussen

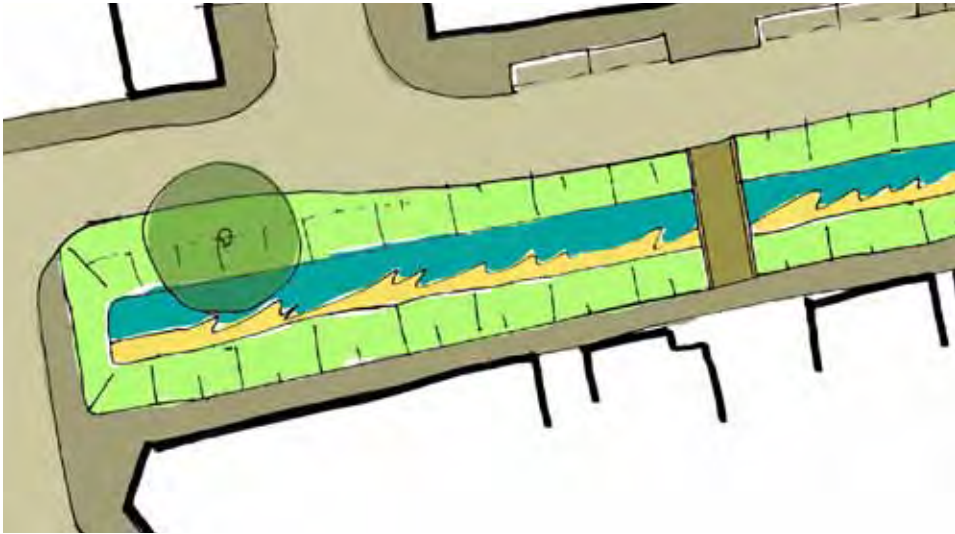
Uitgangssituatie is niet een leeg vel papier, maar de bestaande situatie. Als referentie denkrichting wordt daarom als eerste gekeken naar wat het beeld van de gracht zou zijn als de bestaande situatie zou worden opgeplust. In dit geval houdt dat naast het herbestraten met nieuw materiaal vooral in dat de trottoirs breder worden gemaakt (2 meter aan elke zijde), er parkeervakken worden gemarkeerd en dat de groen-inrichting van de middenberm robuuster wordt gemaakt door naast gras ook weer prunussen en hagen te planten.

Momenten uit de historie worden gebruikt als inspiratie en leidraad bij deze denkrichting. Zo wordt voorgesteld de diverse open ruimtes aan de noordzijde bij de Benedendamsestraat en voormalige meelfabriek weer met passende bebouwing in te vullen en worden bewust prunussen gekozen als boom voor de middenberm, omdat die na de demping van de gracht ook ooit daar aangeplant zijn.

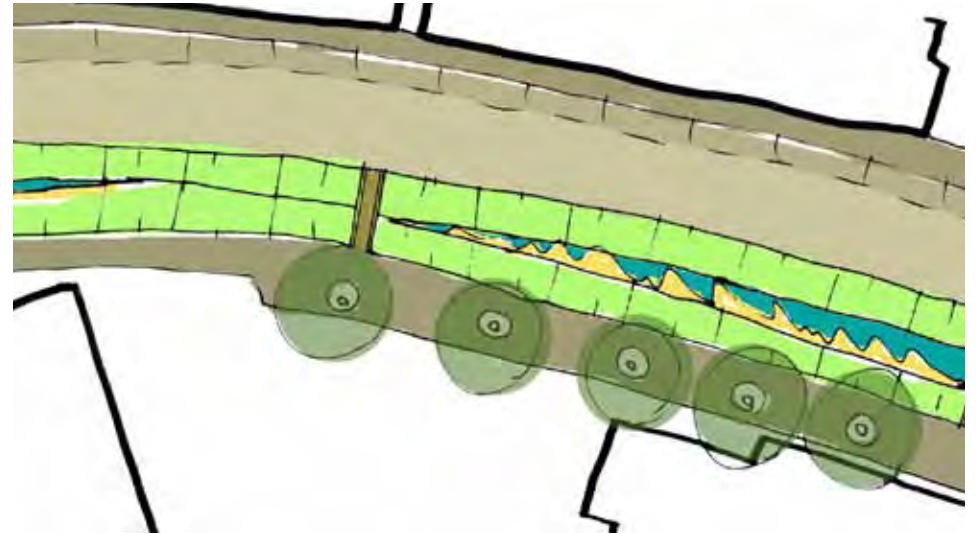
Historische beelden als inspiratie voor de denkrichting Bestaand Opplussen

bron: <http://ameide-tienhoven.nl/prinsengracht-6/> en Kevin-John Blokland

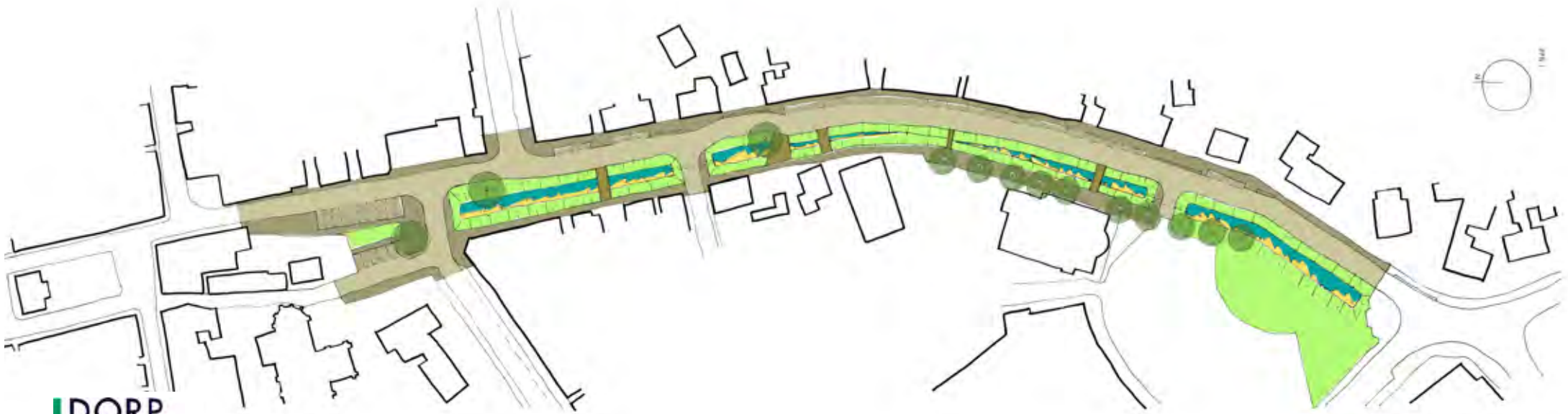
Visie op de herinrichting, Prinsengracht Ameide

In het breedste deel is er ruimte voor water en groene oevers

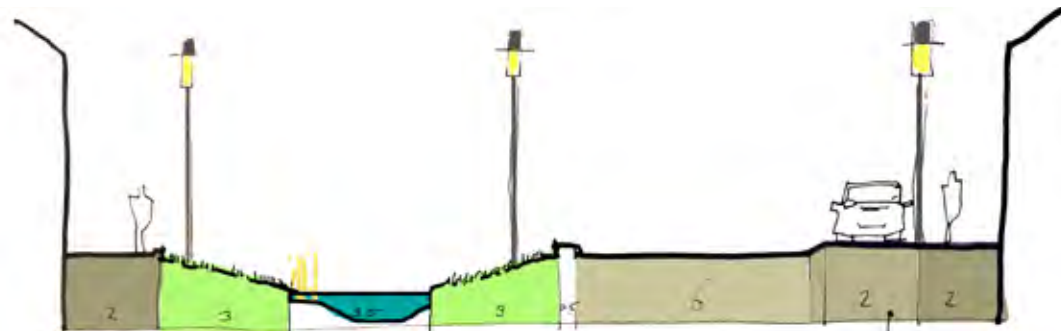
In het smalste deel van de gracht is er geen ruimte voor water

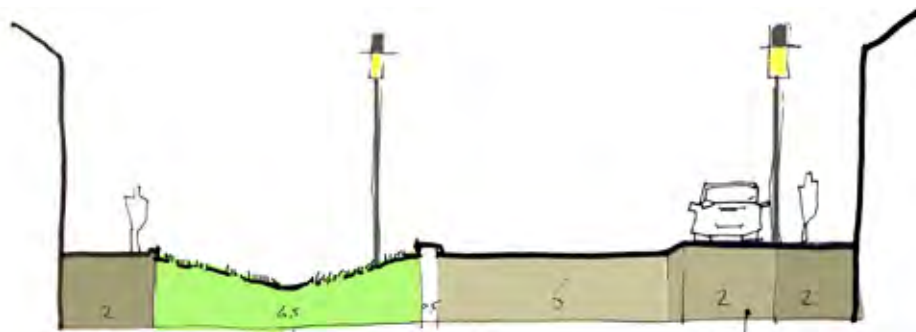
Schets voor de denkrichting Gracht

Denkrichting Gracht

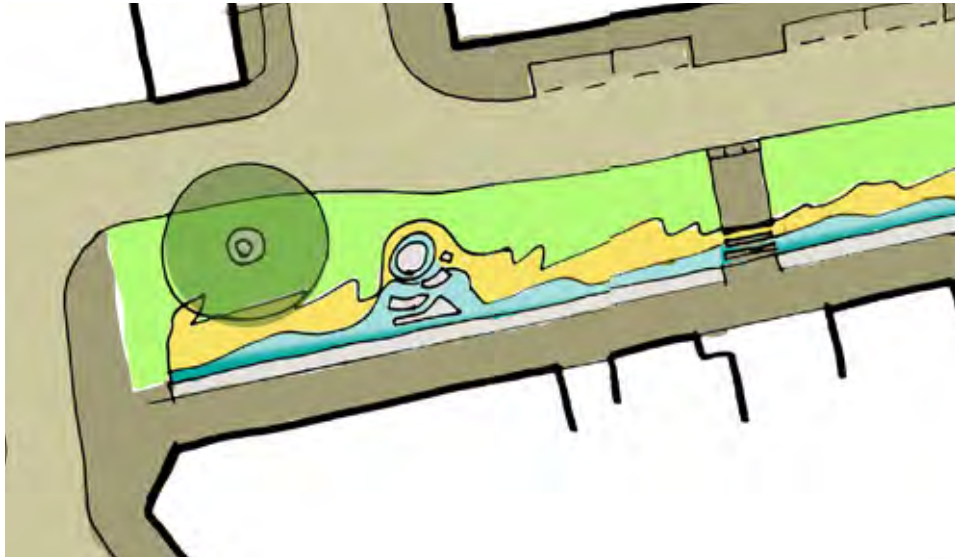
In de schetsen voor de vorige denkrichting bleek al snel dat door meer comfort te creëren voor parkeren en trottoir de groene midden zone smaller wordt. De gedachte om weer water in de gracht terug te brengen, stuit bij het Bestaand Opplussen op de onmogelijkheid van een veel te smalle ruimte tussen de rijbanen. Daarom is gekeken hoe zoveel mogelijk ruimte in het profiel van de gracht kan worden gewonnen, met behoud van alle functies. In de Denkrichting Gracht zoals hier weergegeven worden de twee rijrichtingen op één rijloper samengevoegd en wordt er maar aan één zijde geparkeerd. Vervolgens is gekeken hoe er met een groen grastalud zoals vroeger een gracht kan worden terug gegraven. Dat gaat in het bredere noordelijke deel redelijk met een waterlijn van circa 3 meter breed, maar in het smallere middendeel van de gracht blijft er geen ruimte voor water over. Deze Denkrichting is dus vooral een test om aan te tonen dat een traditionele watergang maken niet gaat, maar levert wel het inzicht op dat de breedte van het profiel wellicht efficiënter gebruikt kan worden dan in de huidige situatie.

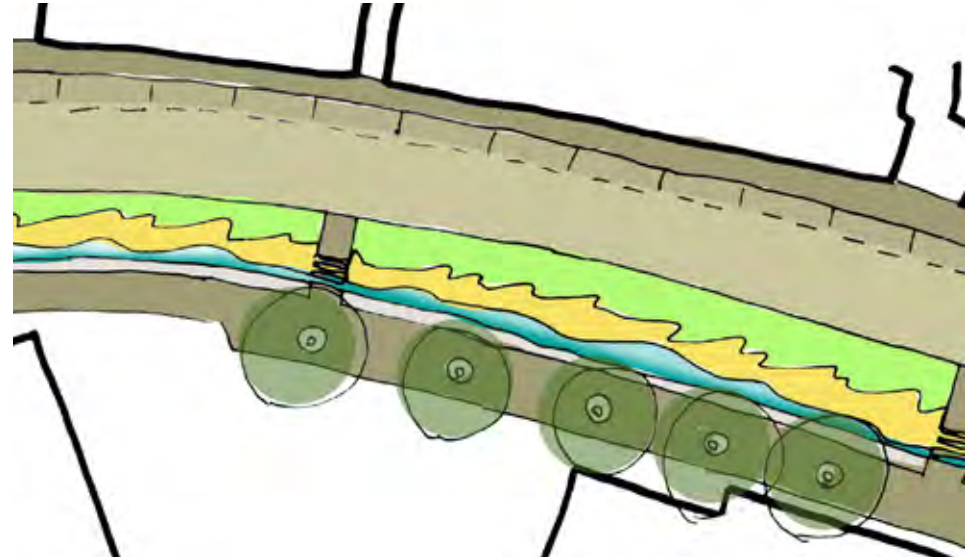
Schetsprofiel van het breedste deel van de gracht

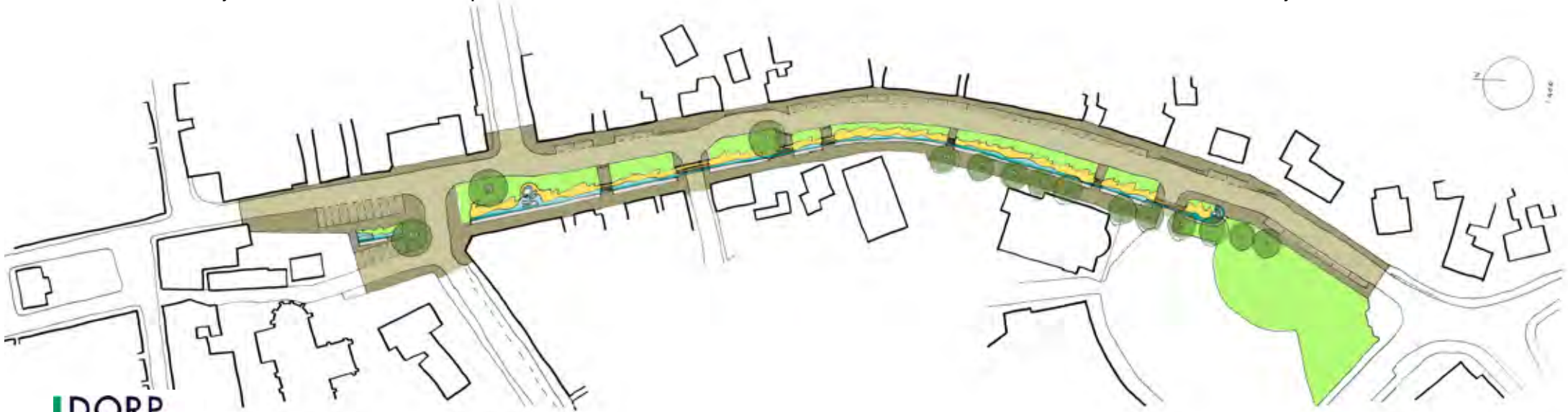
Schetsprofiel van het smalste deel van de gracht

Een waterlijn met ruimte voor een speelelement

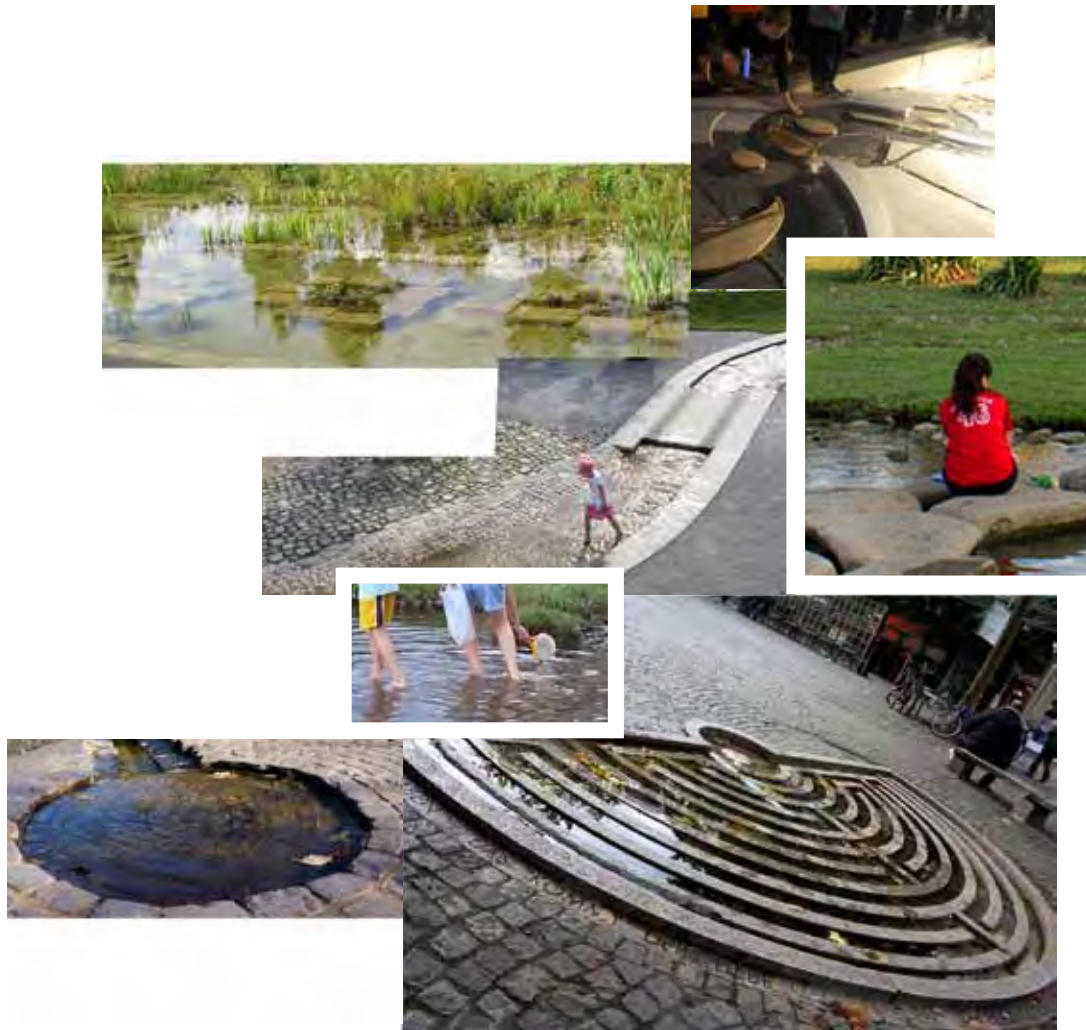
In het smallere deel is er alleen een waterlijn

Schets voor de denkrichting Waterlijn

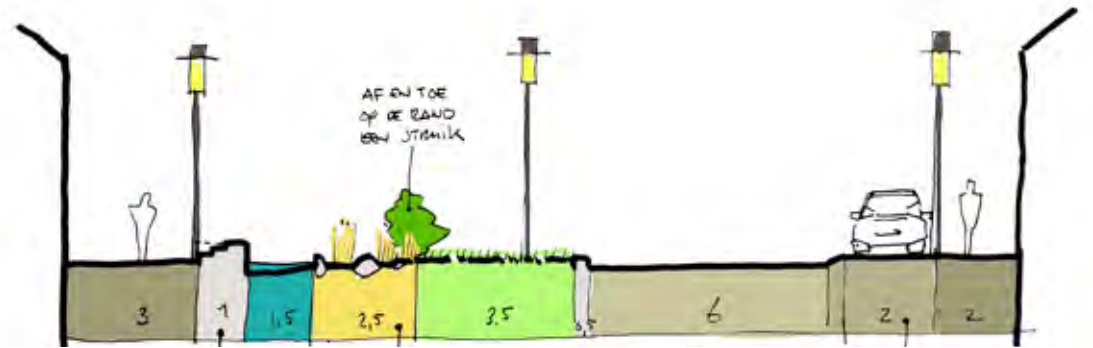
Denkrichting Waterlijn

Vanuit de Denkrichting Gracht is de eerste denkrichting ontstaan die als te behandelen voorstel op de tweede avond is gepresenteerd: Denkrichting Waterlijn. Hierbij wordt de geschiedenis van de Prinsengracht als waterlijn geïnterpreteerd om een herkenbaar en specifiek element te maken. De waterlijn bestaat uit een keerelement dat ook als zit- of speelrand dienst kan doen, waarachter een verharde watergoot loopt, waar ondiep water doorheen stroomt. De oostelijke zijde grenst aan het groene veld en kan een taludje bijvoorbeeld riet worden. De uiteinde van de waterlijn kunnen verbijzonderd worden met fonteintjes die bijvoorbeeld zelfs gegraveerd zijn met een tekst over de historie van de plek of vormgegeven zijn als speelelement.

Het profiel van de gracht heeft verder een tweerichtingen rijbaan, eenzijdig parkeren en trottoirs aan beide zijden langs de woningen.

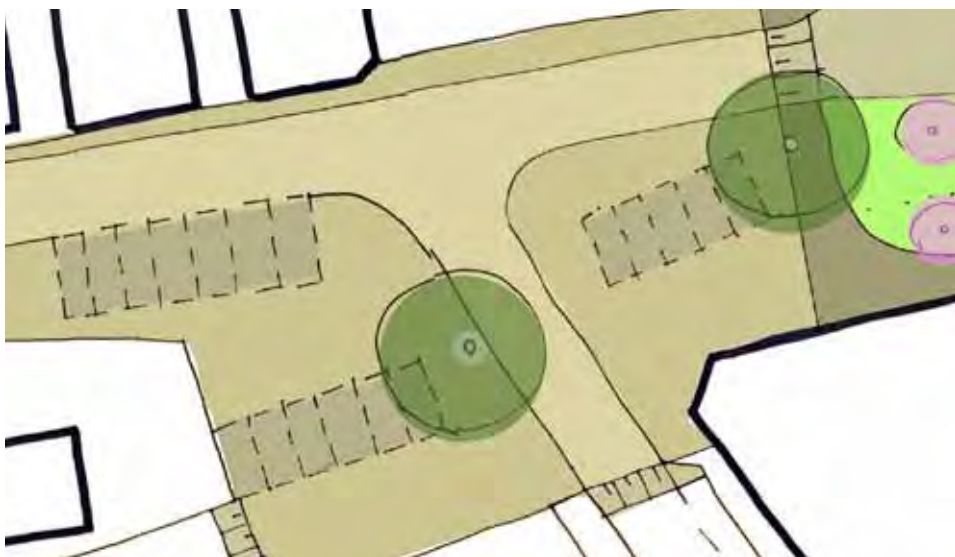
Referentiebeelden van een mogelijke waterlijn, waterpartijen, goot of waterkunstwerk

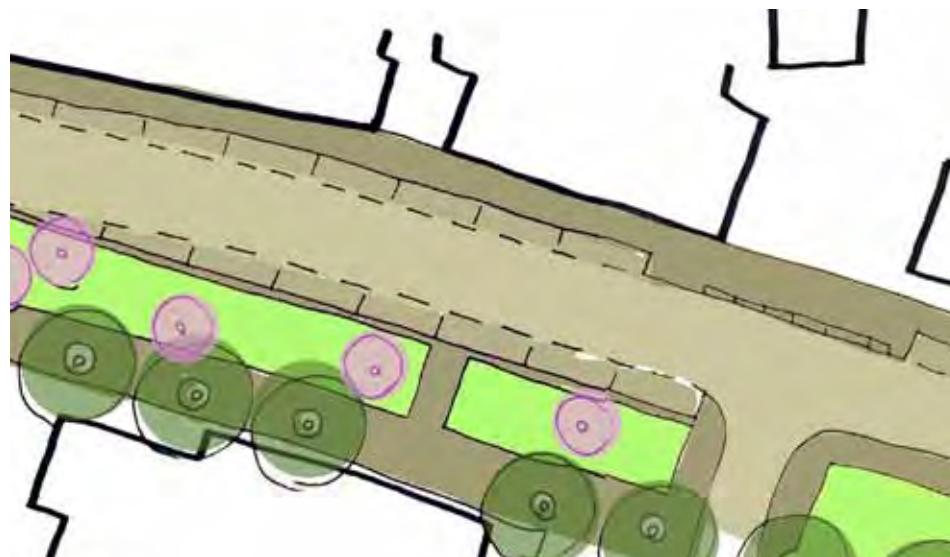
Schetsprofiel van denkrichting Waterlijn

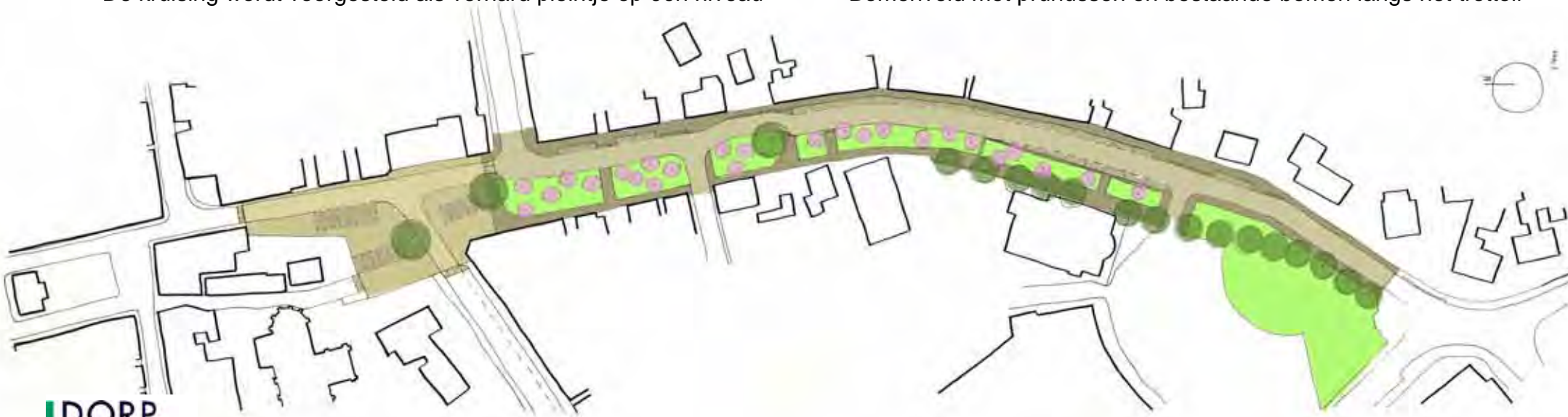
Impressies van denkrichting Waterlijn

De kruising wordt voorgesteld als verhard pleintje op één niveau

Bomenveld met prunussen en bestaande bomen langs het trottoir

Schets voor de denkrichting Bomenveld

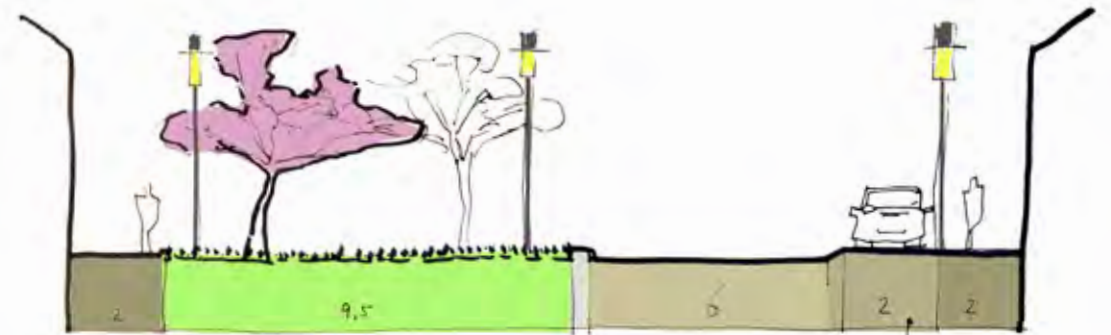
Denkrichting Bomenveld

Water is misschien wel het belangrijkste thema uit de geschiedenis van de Prinsengracht, maar in de afgelopen decennia heeft het geen rol meer gespeeld. Juist de groene invulling heeft de gracht gekenmerkt. Vanuit die gedachte is de denkrichting Bomenveld ontstaan. Wat als we de bredere vrije zone die ontstond in de denkrichting Waterlijn nu eens als gras met bomen inrichten? Op die manier maak je maximaal gebruik van de beschikbare ruimte die niet verhard hoeft te zijn en waar met kenmerkende bomen een heel vriendelijk beeld en aangename leefomgeving wordt gemaakt. Door voor prunussen te kiezen wordt de schaal bewust klein gehouden en het contrast met bijvoorbeeld de Julianaboom vergroot.

Daarnaast past het bij de dorpse sfeer om de kruising aan de noordzijde als plein in te richten met alle verharding op één niveau. Een plek waar de auto te gast is.

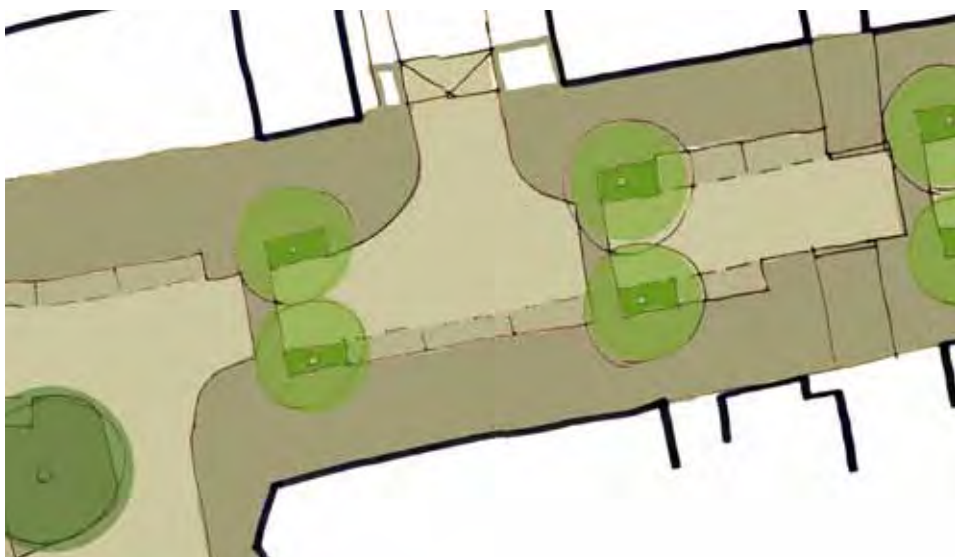
Referentiebeelden van bomenweide met prunussen en verharde dorpspleintjes met grote bomen

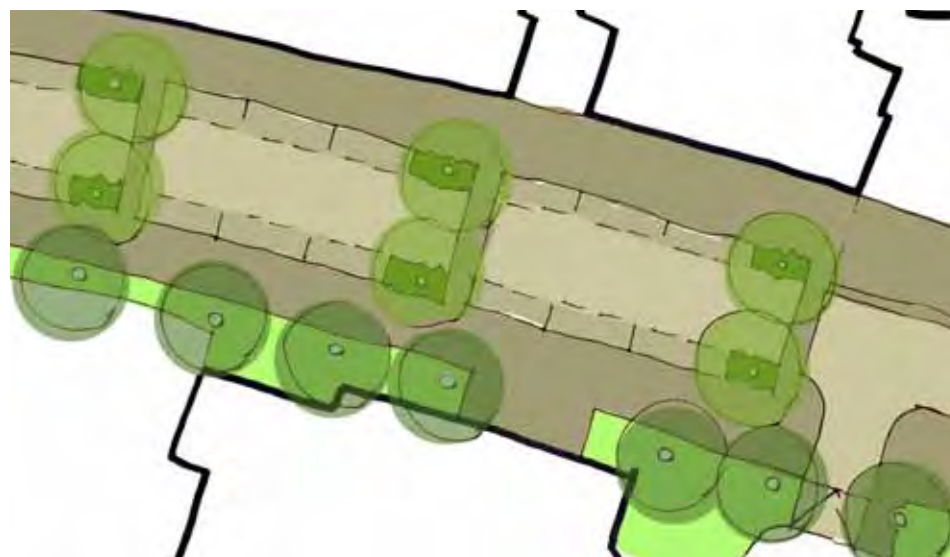
Schetsprofiel van denkriching Bomenveld

Impressies van denkrichting Bomenveld

Symmetrische profiel gemarkeerd door laanbomen en haagblokken

Continu profiel met zoveel mogelijk parkeren aan weerszijde

Schets voor de denkrichting Centrale Rijbaan

Denkrichting Centrale Rijbaan

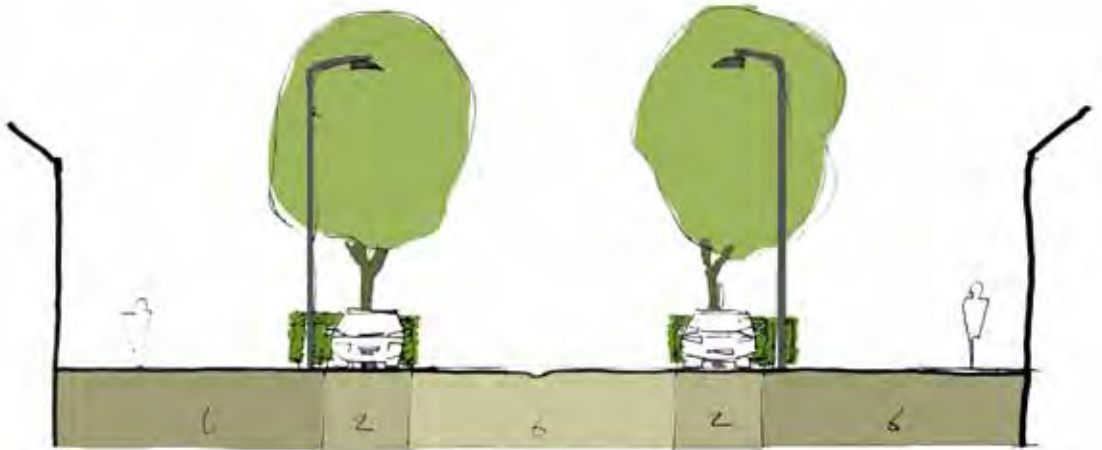

Vanuit een geheel ander vertrekpunt is de denkrichting Centrale Rijbaan ontstaan. Hier wordt letterlijk en figuurlijk het verkeer centraal gesteld. Wat als we met de herinrichting beginnen met de rijbaan in het midden van het beschikbare profiel te leggen? Zo wordt eerst een maximale ruimte voor de auto geregeld: een tweerichtingen rijbaan met aan weerszijde overal ruimte voor vakken voor langsparkeren. Beeldbepalend voor deze denkrichting is het ritme van de laanbeplanting en de brede trottoirs. Een verzachtend element in het volledig verharde profiel zijn de haagblokken tussen de parkeervakken en onder de bomen. Deze zorgen er ook voor dat vanaf de doorgaande rijbaan het profiel steeds even visueel versmald wordt. Wat de veiligheid ten goede zal komen.

De denkrichting heeft een ander vertrekpunt en daardoor ook tot gevolg dat met de midden-ligging van de rijbaan twee van de bestaande grote bomen moeten sneuvelen.

Referentiebeelden van lanen en haagblokken in verschillende varianten op het trottoir of tussen de parkeervakken

Visie op de herinrichting, Prinsengracht Ameide

Schetsprofiel van denkrichting Centrale Rijbaan

Impressies van denkrichting Centrale Rijbaan

Beoordeling denkrichtingen

Denkrichting Waterlijn

- POSITIEF
- Waterlijn geeft extra beleving
  - Watelement of fontein
- NEGATIEF
- Onderhoud van waterlijn (blad en vuil)
  - Te weinig parkeren
  - Geen parkeren voor de Zion-kerk (rouw/trouw-stoet)
  - Geen watelement op klein pleintje (Benedendamsestraat)
  - Kruisingen van Doelakkerweg en Molenstraat te dicht op elkaar
- SUGGESTIES
- Hagen/struiken toevoegen in groenzone
  - Hagen ook aan auto/parkeerzijde
  - Afwisselend tweezijdig parkeren
  - Ook voor woningen ruimte maken: niet alleen maar parkeren
  - Model waterlijn combineren met plein-idee
  - Wel plein maar geen markt
  - Waterlijn smaller, alleen maar uit steen en geen riet
  - Fontijn op het uiteinde bij kruising Molenstraat
  - Burg. Wesselsveld op het zelfde niveau als gracht

Denkrichting Bomenveld

POSITIEF	- Plein (markt)
	- Groen
	- Paarden op het gras tijdens paardenmarkt
	- Brede stoepen
	- Hagen
NEGATIEF	- Hele rij parkeren (auto's van anderen voor de deur)
	- Ontbreken groen aan straatzijde
	- Haaksparkeren aan benedendamsestraat
	- Bladeren overlast en schaduw door bomen
SUGGESTIES	- Eenrichtingsverkeer (4x positief; 6x negatief)
	- Te weinig parkeervakken
	- Parkeerbehoefte onderzoeken onder bewoners
	- Meer groen aan straatzijde
	- Afwisselender aan oostzijde straat
	- Speelser maken

Denkrichting Centrale Rijbaan

POSITIEF	-	Voldoende ruimte ten opzichte van de huizen
	-	Veel parkeren
NEGATIEF	-	Te brede stoep
	-	Te veel bestrating
	-	Kans op fietsers op de stoep
	-	Gelijkwaardig aan weerszijde, maar bebouwing is dat niet
	-	Nieuwe laanbomen te dicht bij woningen
	-	Historische bomen verdwijnen
SUGGESTIES	-	Voortuin voor bewoners; stoep van 6 naar 2 meter
	-	Meer aandacht voor kwaliteit van de inrichting

Argumenten voor de visie

Het pleintje bij Benedendamse straat is aantrekkelijk en de vrije vloer geeft mogelijkheden voor de paardenmarkt en dergelijke. De markt moet gewoon blijven waar die is.

Er moet voldoende parkeren komen en in duidelijke parkeervakken.

Parkeren moet in ieder geval aan beide zijden van de straat gesitueerd worden, maar ook afwisselend open ruimte laten voor de woningen aan de oostzijde.

Snelheidsbeperking bewerkstelligen door inrichting en aantal horizontale verspringen in de rijbaan.

Hagen worden breed gewaardeerd. In ieder geval meer groen aan beide zijde.

Bomen krijgen wisselende bijval, argumenten tegen zijn vooral schaduw en bladafval. Een aantal kleinere bomen op plekken waar geen overlast zal zijn, behoort tot de mogelijkheden.

Een waterlijn en/of waterelementen worden als meerwaarde gezien, maar geen zachte oevers, riet of graskant maar een mooie verharding voor een waterlijn of fontein(en) zou gewaardeerd worden als verbijzondering.

Onderhoud is belangrijk. De nieuwe inrichting moet goed onderhouden kunnen worden.

3. VISIE HERINRICHTING

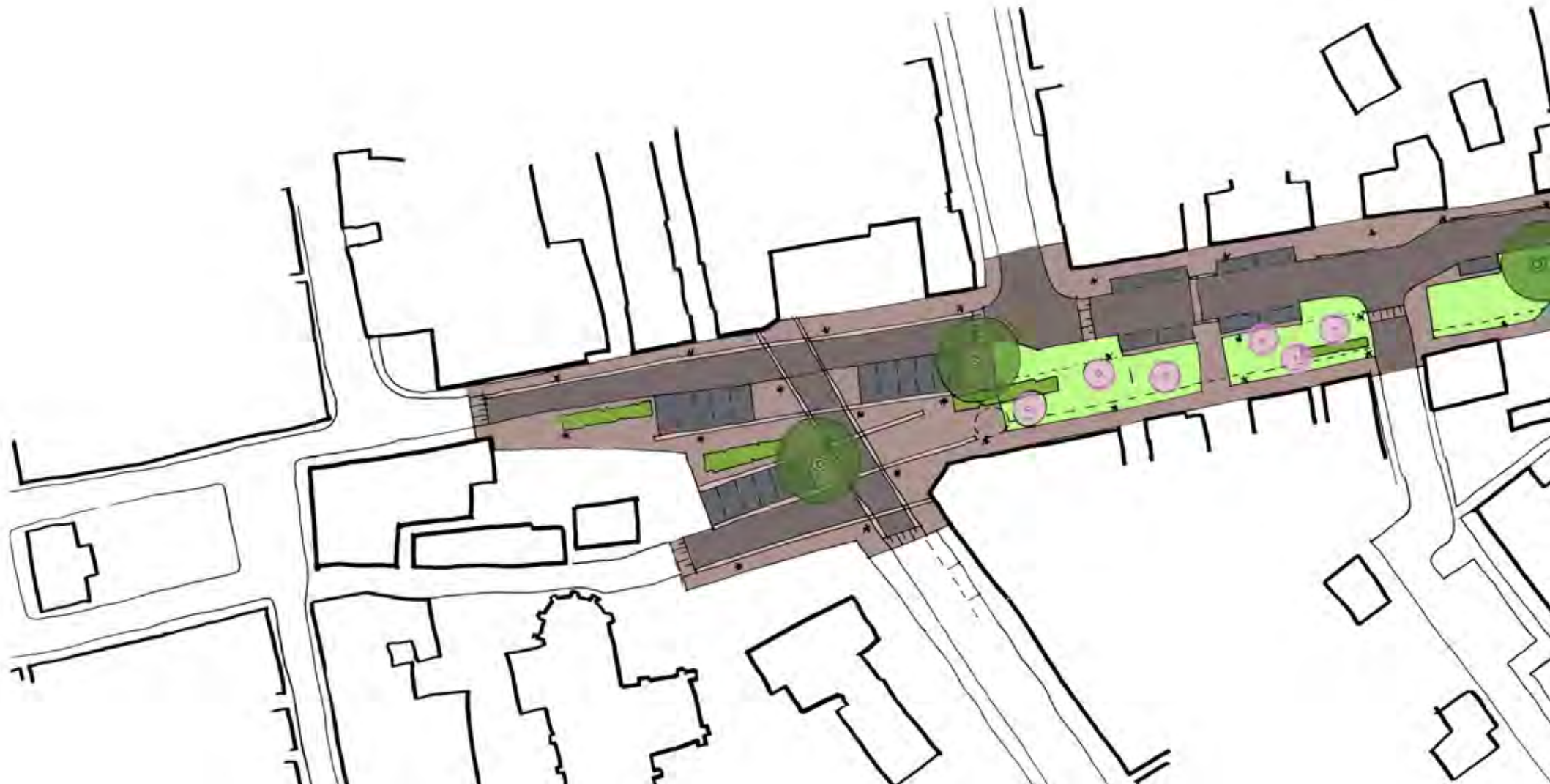

Derde bijeenkomst: 'Presentatie van de visie'

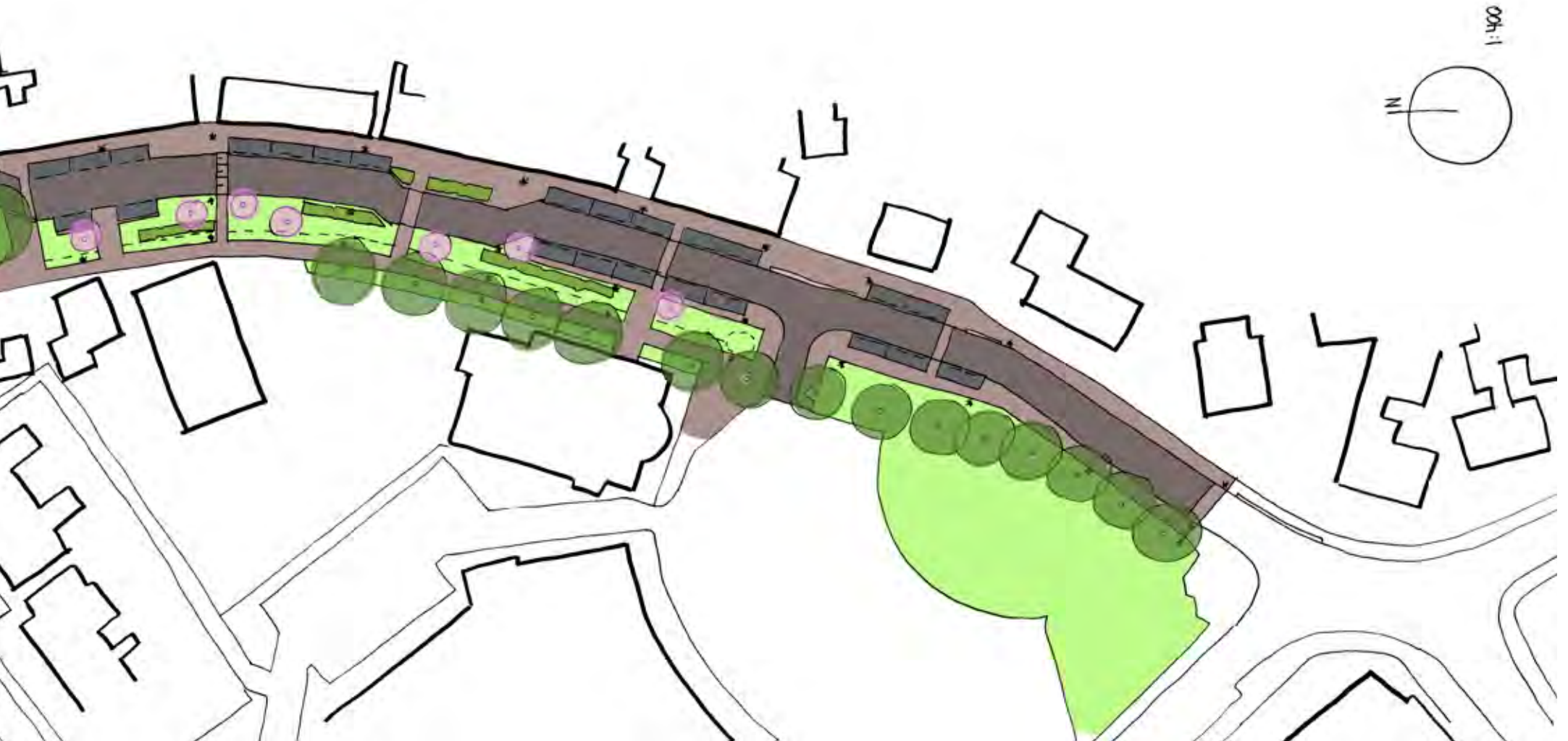
De derde bijeenkomst met bewoners van en geïnteresseerden in de Prinsengracht, op de avond van 10 maart 2016, stond volledig in het teken van de presentatie van de visie. Alle opmerkingen, suggesties en voors en tegens bij de denkrichtingen in de vorige sessie zijn gewogen door het team en in een coherente beargumentering geformuleerd (Deze is weergegeven als laatste onderdeel van het vorige hoofdstuk). Met deze uitkomsten werd de avond gestart en vervolgens werd de visie als geheel in schetsen en beelden toegelicht per plek en onderdeel. Aansluitend was er ruimte voor vragen en opmerkingen. Buiten dat er breed waardering werd uitgesproken over het resultaat en het proces, waren verreweg de meeste inhoudelijke opmerkingen van dien aard dat die eigenlijk aan bod moeten komen bij het gedetailleerde uitvoeringsplan. Daarin gaat het dan pas over de exacte plek van een lantarenmast, de mogelijkheid om wel of geen haag op het trottoir voor iemands huis te hebben of de mogelijkheid om parkeervakken nog iets te schuiven.

Kernaspecten van de gekozen koers in de visie op de herinrichting zijn: Tweerichtingsrijbaan terzijde van de as om ruimte te maken voor groen; afwisselend parkeren, bredere stoep of ruimte voor een haag links en rechts van de rijbaan; prunussen en hagen in de graszone; de mogelijkheid om een waterlijn uit te werken met in ieder geval een waterelement op het nieuwe pleintje; nieuw vlak plein aan de noordzijde, waar de auto te gast is.

In de navolgende bladzijden wordt de visie gegeven op alle elementen van de herinrichting. Dit zijn de uitgangspunten voor de technische detail-uitwerking voor het uitvoeringsplan in de navolgende fases.

Schets van de visie

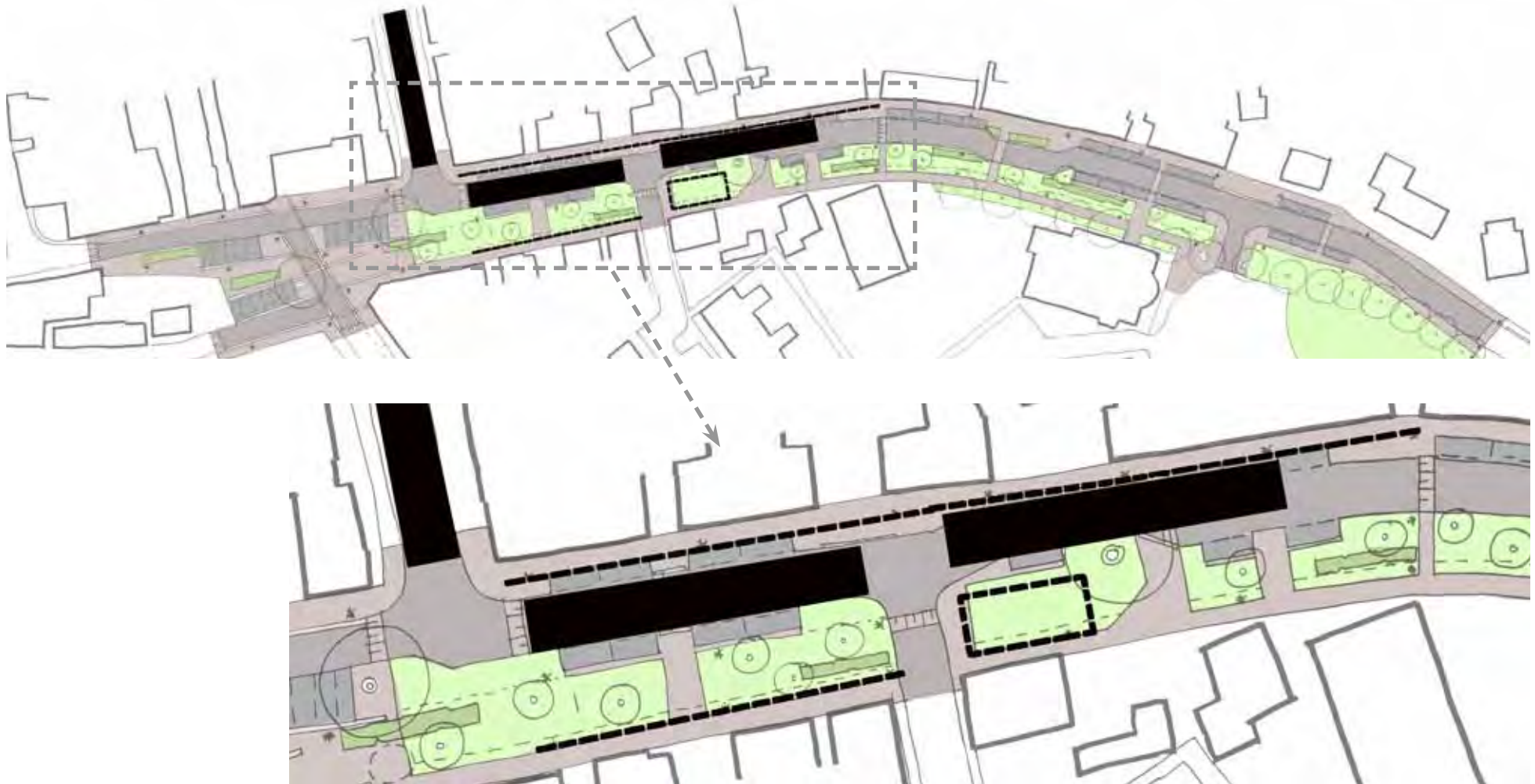
Rijbaan en parkeren

- 50 parkeervakken
- mogelijke extra opstelpaats trouw/rouw-auto's

De rijbaan maakt een aantal verspringingen. In essentie is dit om de twee grote bomen in het midden van het profiel te sparen, maar met een derde verspringing wordt ook een logisch ritme in het afremmen van de snelheid van doorgaand verkeer gemaakt. Parkeren is voorzien in vakken; 16 op het pleintje en 34 in het straatprofiel.

Paardenmarkt

De Paardenmarkt is cultuurhistorisch erfgoed van Ameide. Belangrijk dus dat de activiteiten van het jaarlijkse evenement goed ingepast kunnen blijven worden op de gracht. Op deze tekening zijn de benodigde tijdelijke elementen gemarkeerd: drie ringen (zwarte vlakken), de afzettingen (zwarte stippellijnen) en de positie van de portocabin gemarkeerd.

Visie op de herinrichting, Prinsengracht Ameide

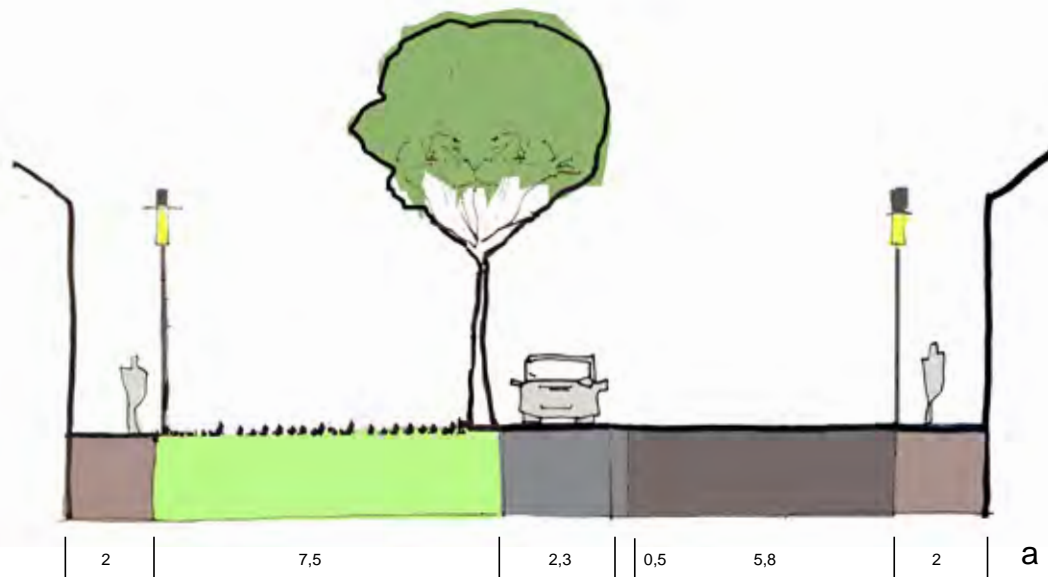

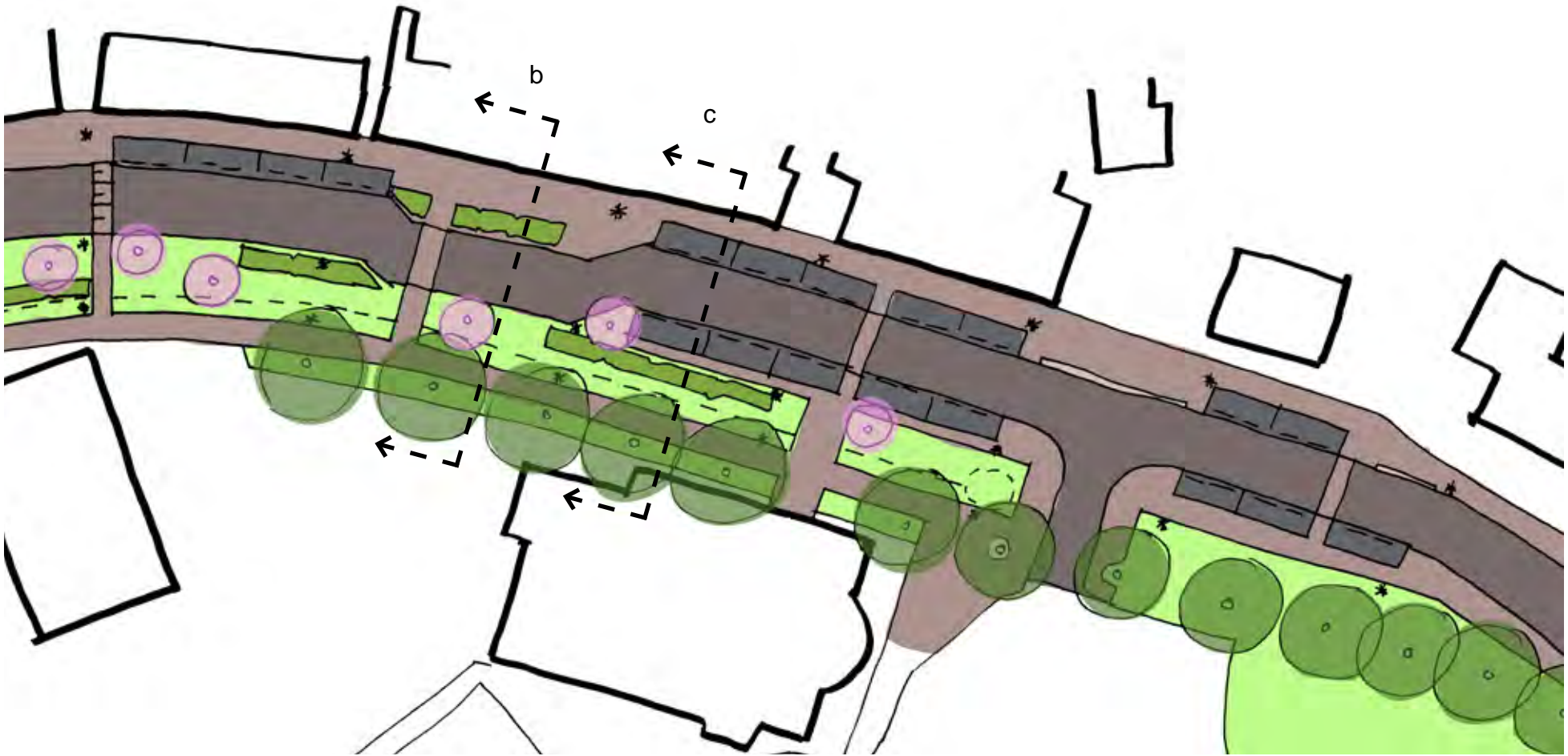

Vlak profiel

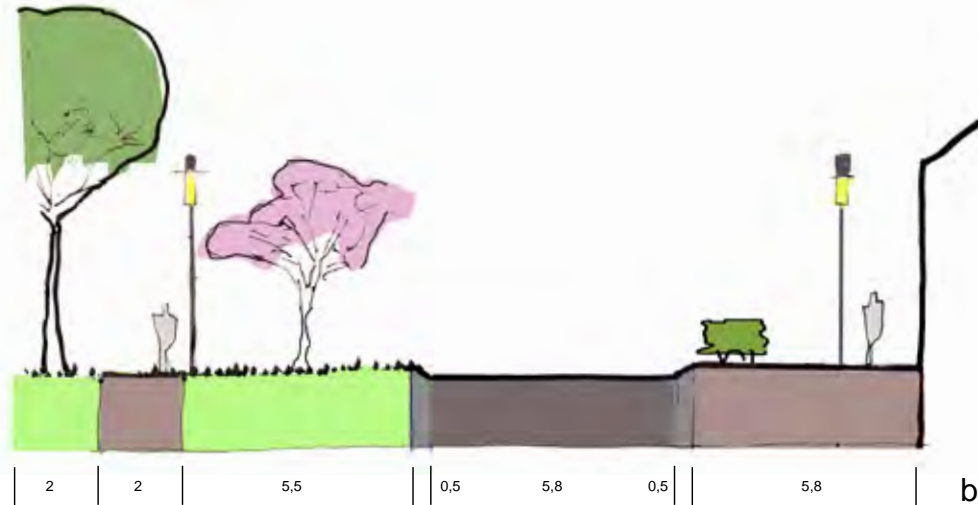

Om de Paardenmarkt optimaal te voorzien is er voor gekozen om naast het vlakke profiel van het nieuwe plein ook het noordelijke deel van het grachtprofiel als vlak profiel op één niveau uit te voeren. Het betekent dat vanaf de kruising met de Doelakkerweg de rijbaan omhoog komt tot trottoirniveau. Op die manier komt de verharding van de parkeervakken, rijbaan en trottoir op één niveau te liggen. Ook de graszone ligt min of meer op dat niveau. Eventuele afzettingen, andere vorm van de zandvoorzieningen voor de ringen of andere tijdelijke voorzieningen hebben zo geen hinder van objecten of hinderlijke trottoirbanden en hoogteverschillen.

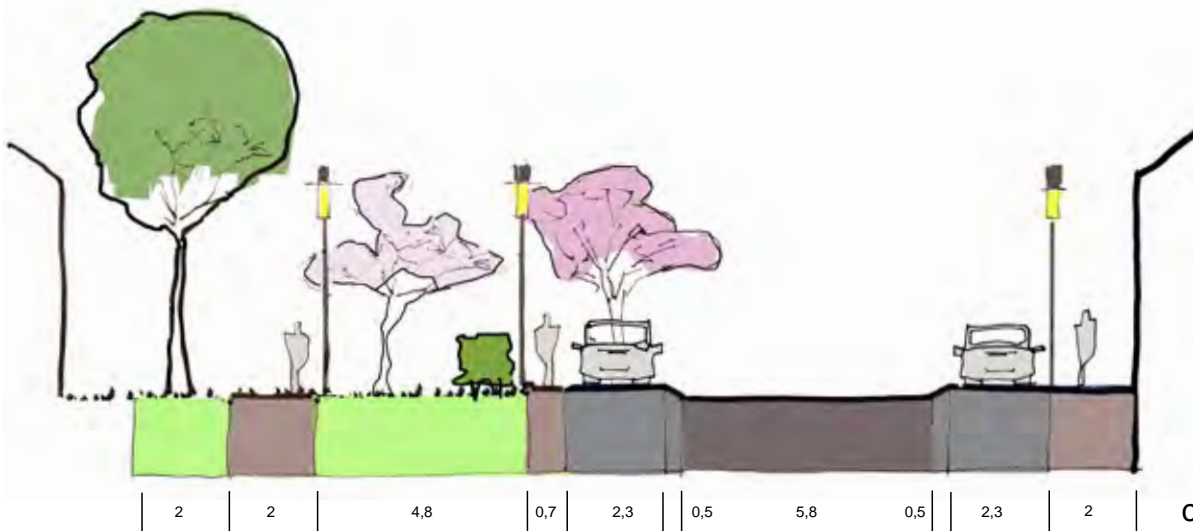

Rijbaan profiel

b

Het overige profiel van de Prinsengracht wordt uitgevoerd met een rijbaan die lager ligt dan het trottoir. De parkeervakken liggen op het niveau van de trottoirs en het niveauverschil tussen rijbaan en parkeervakken/trottoir wordt gemaakt met een bredere schuine trottoirband. Het voordeel van dit hoogteverschil en tussen deze functies is dat de rijbaan ten alle tijden wat smaller oogt, ook wanneer er veel minder auto's geparkeerd staan overdag.

c

In de twee weergegeven schetsprofielen is goed te zien dat er voor afwisseling in het profiel gekozen is met soms parkeren aan twee zijden, soms aan één zijde en soms geen parkeren, maar een bredere trottoir of grasruimte.

Impressies van de visie op de herinrichting van de Prinsengracht

Bomen, gras en hagen

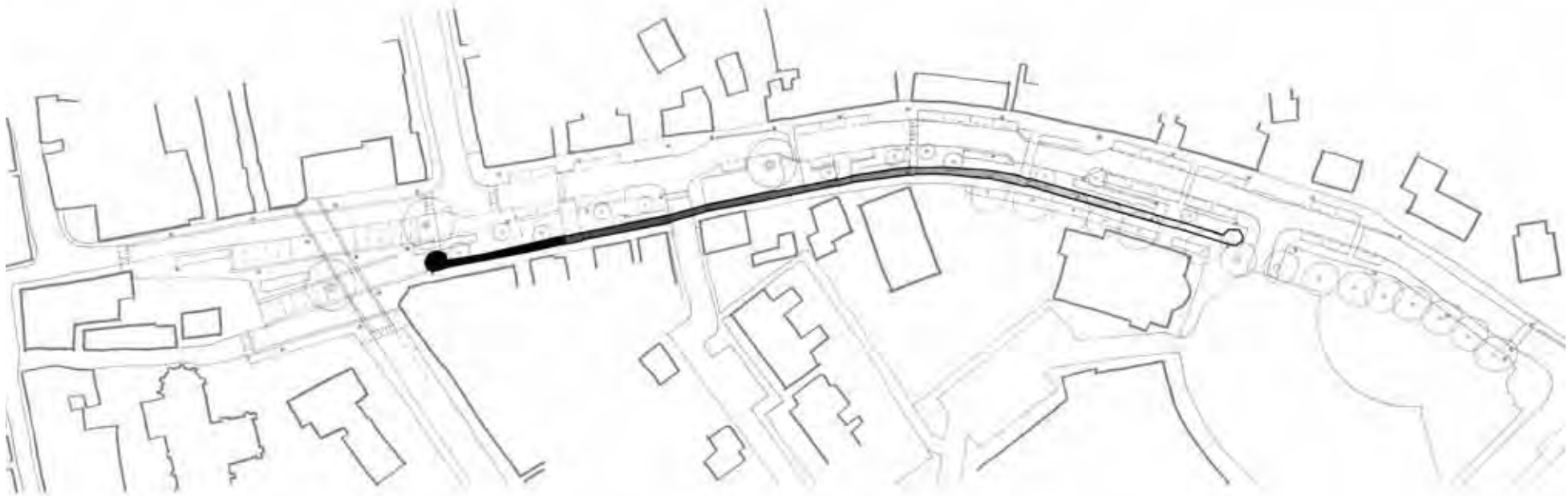

De nu nog bestaande bomen (de twee grote bomen op het pleintje; de grote boom halverwege en de rij bomen ter plaatsen van de Sion kerk en het Burgemeester Wesselsveld) blijven allemaal gehandhaafd en krijgen voldoende ruimte. Daarnaast worden er in de graszone afwisselend prunussen gepland. Niet te dicht op elkaar. Er is ook ruimte voor hagen. Brede blokhagen tot een meter hoog in de lengterichting van de gracht. Deze worden ook als plantvak in sommige delen van de verharding neergezet vanuit strategische overwegingen om het verkeer en parkeren niet de overhand te laten krijgen.

Mogelijke waterlijn

Idealiter wordt de waterlijn over de gehele lengte tussen nieuw pleintje en de entree naar het Burgemeester Wesselsveld gerealiseerd. De afweging daarbij is of het budget het toelaat om de gehele lengte op een bijzonder kwaliteitsniveau als waterlijn met continue watervoorziening uit te kunnen voeren. Alternatief zou kunnen zijn om het zuidelijke deel van de lijn als een mooie brede goot uit te voeren die water bij regenval afvoert, maar in dat deel geen continue water dragende lijn is. Prioriteit heeft het waterelement op het plein en of er dan een volledige stromende waterlijn uit voortvloeit is nader te bezien.

Impressies van visie op het plein

De ruimte van de kruising van de Molenstraat, Prinsengracht en Benedendamsesstraat wordt vormgegeven als plein met een vlakke vloer. De rijlopers worden wel aangegeven in de verharding door leg-patroon en kleur, maar zodanig dat het geheel ook een vlakkenspel creëert dat zonder geparkeerde auto's en verkeer aantrekkelijk oogt.

De twee bestaande grote bomen zijn de eyecatchers van de ruimte. Om verkeer en parkeren net voldoende kader te geven, in aanvulling op de vlakke vloer die de auto te gast maakt, zijn er een drietal stevige haagblokken opgenomen langs de rijloper, op de kop van een parkeervak en bij de overgang van plein naar de graszone.

De verlichting is zo geplaatst dat deze enerzijds de rijbanen volgt, maar anderzijds ook als autonoom grid van lantarens op een plein ervaren kan worden.

Waterelement op het plein

Bij de paragraaf van de waterlijn is al aangehaald dat het belangrijkste onderdeel voor een verdere verbijzondering van de waterlijn de kop aan het plein is. Hier zou een fontein, zonder spuiters, maar met stromend water over een stenen oppervlak op de juist vormgegeven manier een mooie verwijzing kunnen zijn naar de relatie van de Prinsengracht. met het water, de dam en de rivier.

In de schetsmatige impressie hiernaast is de onlosmakelijke verbondenheid van een dergelijk waterelement met de verdere lijn langs het westelijke voetgangerdeel te zien. Een stenen of betonnen band, goot of lijn moet minimaal de relatie met het waterelement op het plein leggen en het liefst voert door een deel van die lijn ook water uit het waterelement van het plein.

Impressie van de beindiging van de waterlijn met een waterelement op het plein

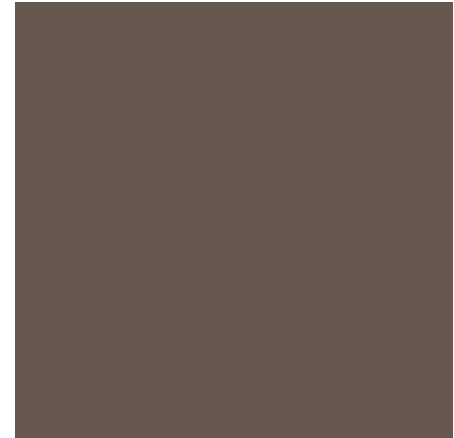
Verlichting

Bestaande traditionele straatverlichting en de suggestie van een nieuw armatuur

Op de Prinsengracht staan nu traditionele oude straatlantarens. Het zijn er niet al te veel en het lichtniveau is laag. Daarom zullen er in de herinrichting een behoorlijk aantal nieuwe lichtpunten moeten worden gemaakt. De visie hierop is dat de bestaande traditionele lantarens naar het pleintje worden verplaatst en daar in aansluiting op het oudste stuk van Ameide met onder andere de Dam een geheel vormen. Voor het deel van de Prinsengracht ten zuiden van het pleintje zijn dan nieuwe armaturen en masten nodig. Uitgangspunt hiervoor zijn dat het lage mastjes zijn, antraciet kleurig zodat ze chique en terughoudend ogen en dat er in het hele profiel een identieke paaltopper als armatuur wordt gekozen. Op de afbeelding is een suggestie gedaan voor de vorm en uitstraling hiervan.

antraciet

rood

rood-bruin

mangaan (paars-bruin)

parkeervakken

speciale belijning

trottoir

rijbaan

Verharding

Referentie van twee tonen gebakken klinkers en een schuine band ter afscheiding en overbrugging van het hoogteverschil

De belangrijke historische betekenis van de Prinsengracht en de structuur die het vormt met de Dam en de omgeving van de kerk en bijvoorbeeld de Fransestraat verplicht eigenlijk tot het uitvoeren van de herinrichting in gebakken materiaal. Uiteraard is dit kostbaarder in aanleg, maar het blijft veel langer mooi dan beton, heeft daarmee een veel langere levensduur en is bewezen de milieuvriendelijkere oplossing. De trottoirbanden zullen in antraciet beton worden uitgevoerd waar het de banden in het zicht betreft, zoals tussen rijbaan en parkeervakken en trottoir. Opsluitbanden tussen klinkerverharding en graszones kunnen iets verdiept aangelegd worden, verdwijnen daarmee bijna uit het zicht en kunnen dus standaard betonelementen zijn.

De kleuren van het gebakken materiaal vormen samen een mooi geheel, maar onderscheid tussen de functies wordt met kleur wel gemaakt om type gebruik van de verschillende plekken wel helder te houden.

Opgave uit Gemeenteraadssessie: 'visievariant met gescheiden rijbanen'

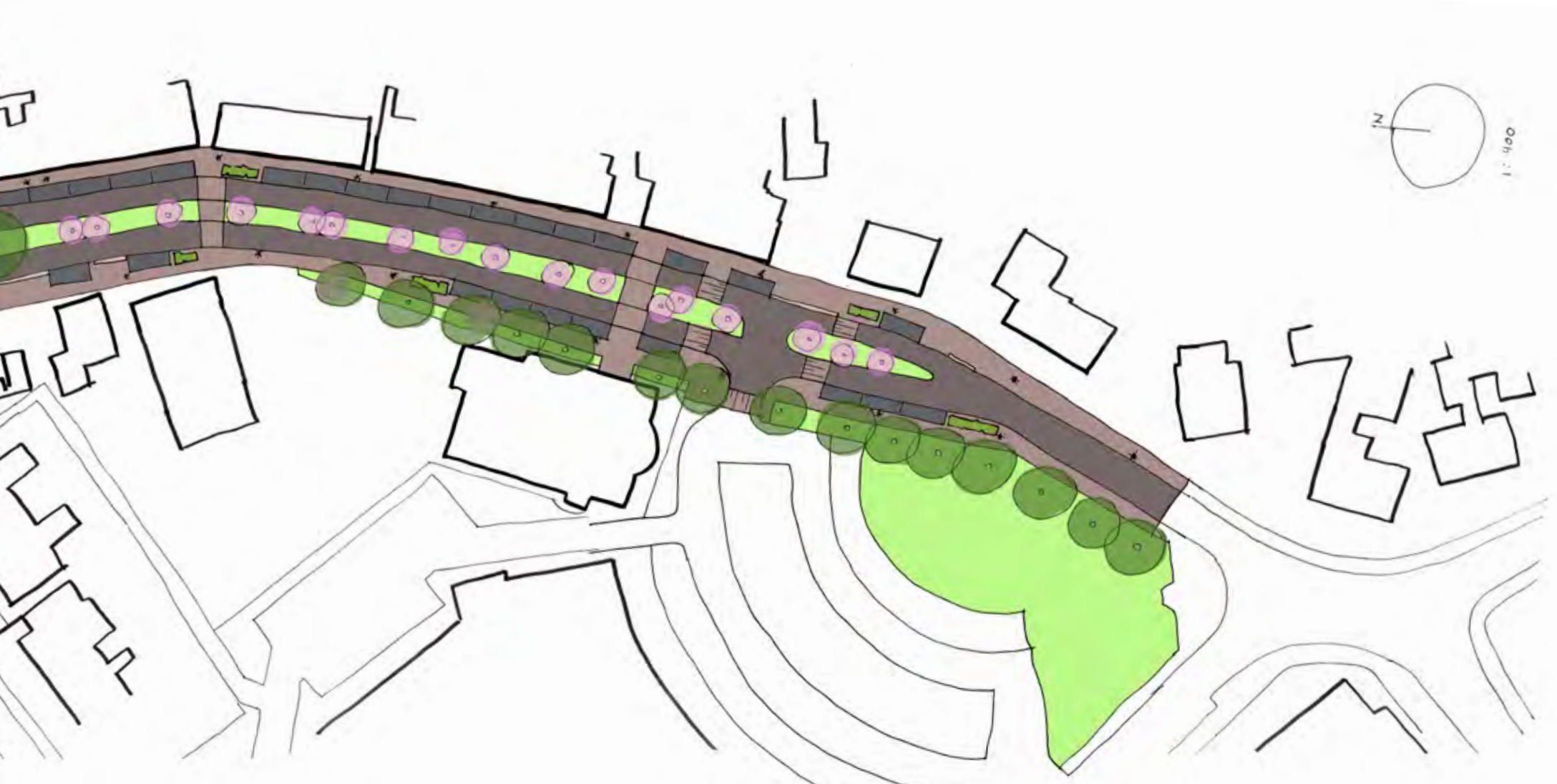
Na de slotavond met bewoners op 10 maart 2016 en het opleveren van de visierapportage aan de gemeenteraad is er op 1 juni 2016 een openbare werksessie met de gemeenteraad gehouden. Op deze avond waren er naast toelichtingen op de gestelde opgave en de visie ook sprekers die zich tegen de visie ontstaan uit reacties en gesprekken met de bewoners die hebben deelgenomen aan de drie avonden in het voorgaande traject. De gemeenteraad heeft naar aanleiding van wat zij gehoord heeft op de avond van 1 juni besloten een variant op de visie te vragen waarin dichter bij het bestaande profiel met twee gescheiden rijbanen wordt gebleven.

Kernaspecten van de visievariant op de herinrichting zijn: Twee gescheiden rijbanen aan weerszijde van een groene middenzone. Parkeren aan weerszijde van de gracht. Meer ruimte voor voetgangers en een nieuw vlak plein aan de noordzijde, waar de auto te gast is.

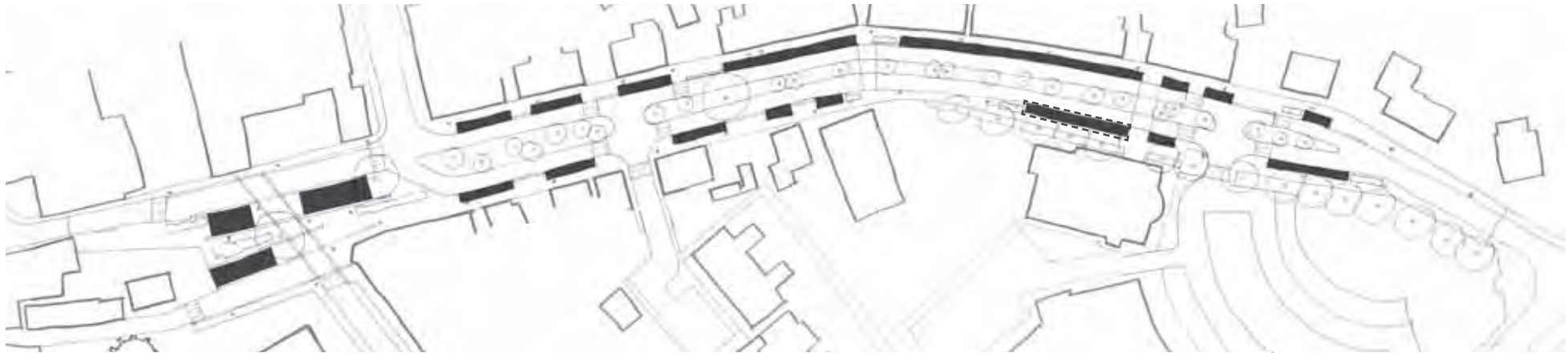
In de navolgende pagina's wordt deze visievariant uitgewerkt en toegelicht. Om het verschil tussen de visie en deze visievariant expliciet te maken wordt in het hoofdstuk hierna het vergelijk tussen de twee gemaakt.

Schets van de visievariant

Rijbaan en parkeren

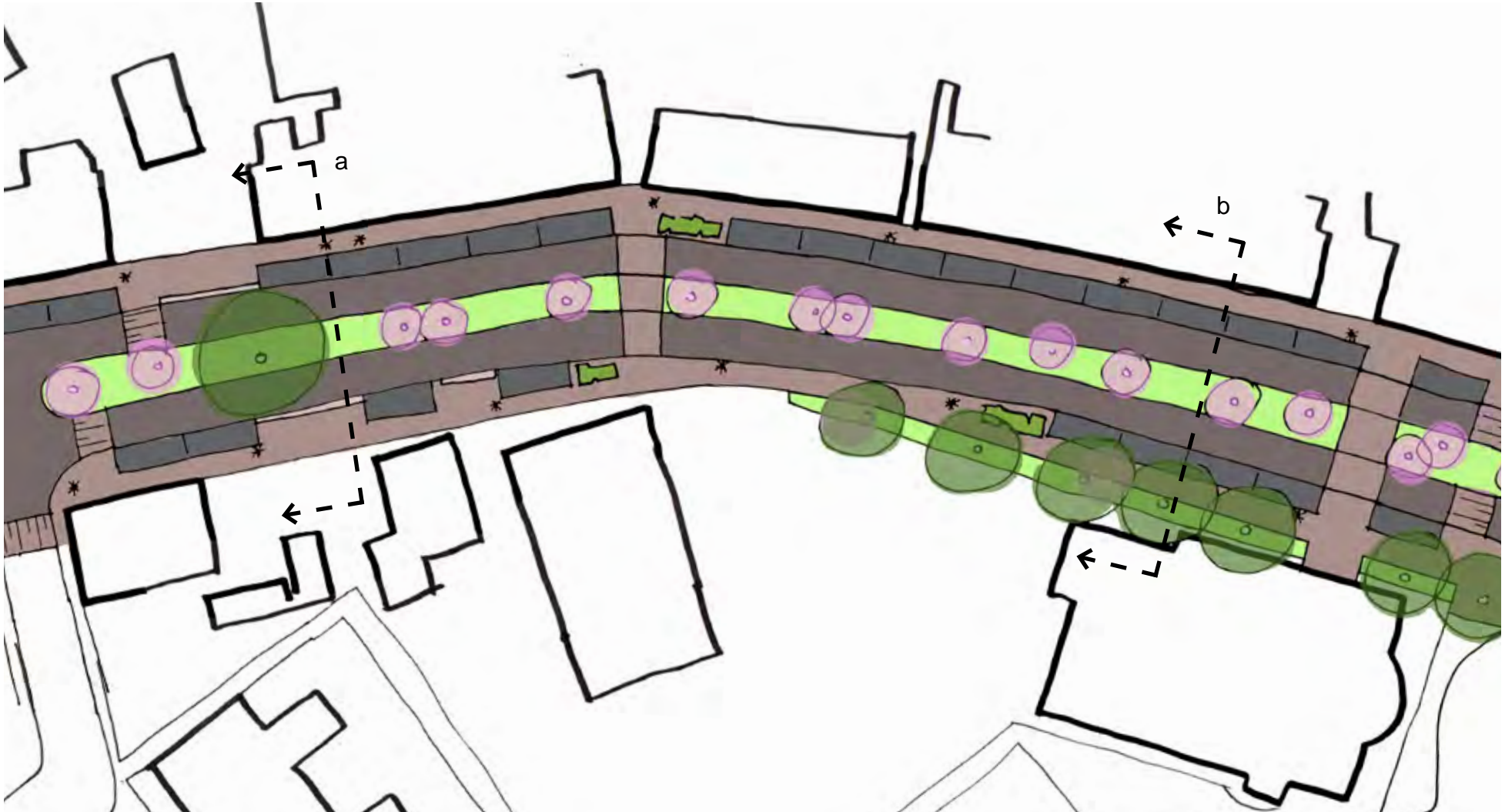
 55 parkeervakken

 mogelijk 4 parkeerplaatsen toewijzen als opstelpaats trouw/rouw-auto's

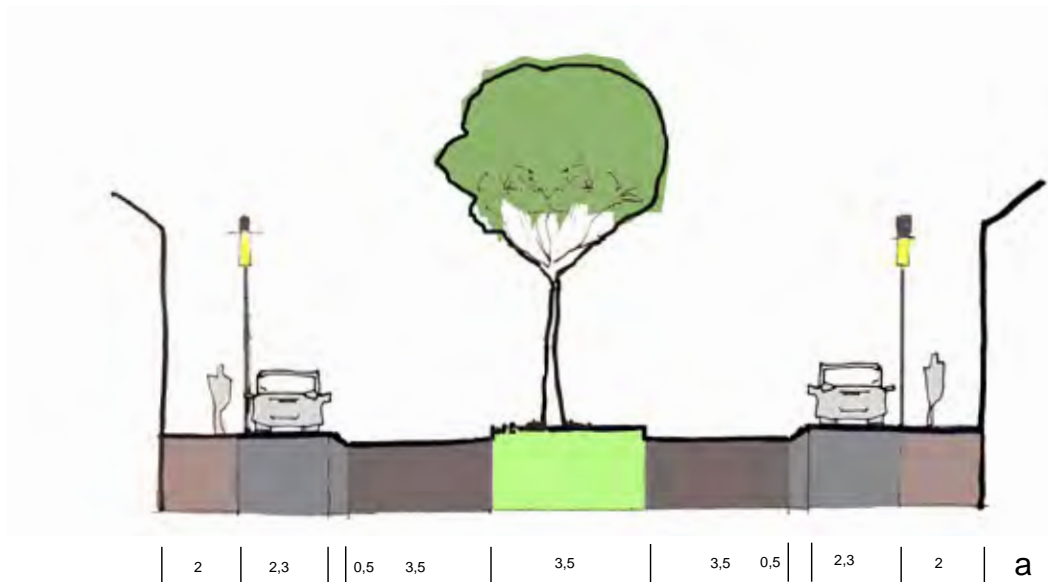
De rijlopers worden gesplitst vanaf de kruising met de Doelakkerweg. Bij elke kruising (Prinsenhof en entree parkeerterrein) wordt een plateau gemaakt dat mede als verkeersremmende maatregel dient. Parkeren is voorzien in vakken; 16 op het pleintje en 39 in het straatprofiel.

Paardenmarkt

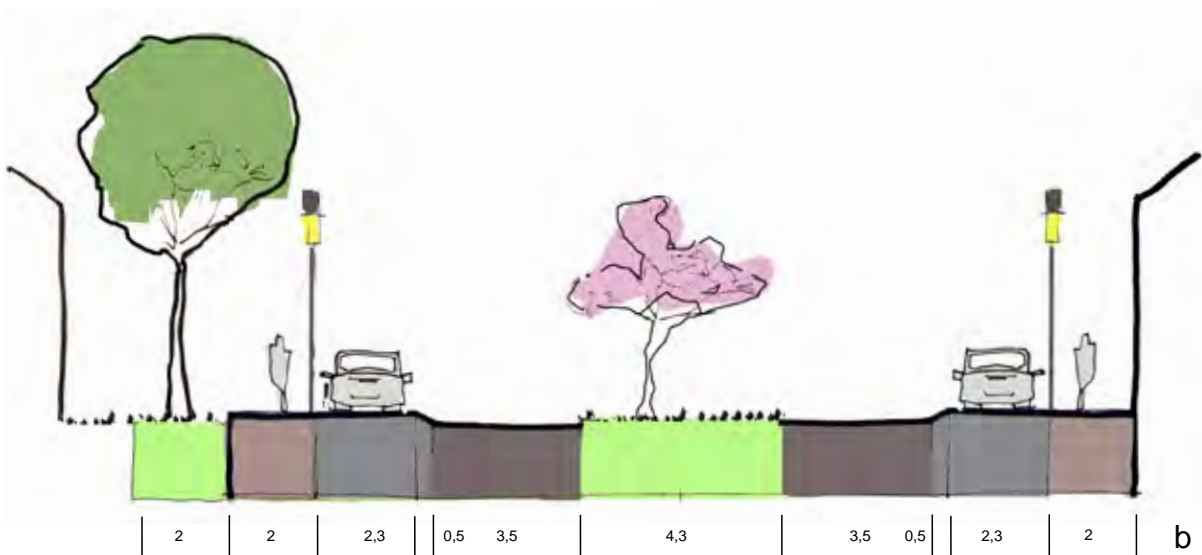
De Paardenmarkt is cultuurhistorisch erfgoed van Ameide. Belangrijk dus dat de activiteiten van het jaarlijkse evenement goed ingepast kunnen blijven worden op de gracht. Omdat de indeling van de gracht min of meer identiek aan de huidige situatie blijft is wordt er vanuit gegaan dat de activiteiten van de paardenmarkt blijven passen. Er is door de paardenmarktcommissie aangegeven dat de indeling van de visie op getoonde wijze de evenementen en onderdelen van de paardenmarkt kan accommoderen. Daartoe is een tekening aangeleverd. Dat is voor de visievariant niet gedaan. Wel heeft de paardenmarktcommissie er bij de gemeenteraad voor gepleit dat zij voorkeur hebben voor behoud van de gesplitse rijbanen.

Rijbaan profiel

Leitmotiv van de visievariant is het handhaven van de gescheiden rijbanen. In het voorstel voor de herinrichting op deze wijze wordt de rijloper lager gelegd dan trottoir en parkeervakken. Doormiddel van een bredere schuine trottoirband worden de parkeerplaatsen vanaf de rijloper bereikt. Het voordeel van dit hoogteverschil en tussen deze functies is dat de rijbaan ten alle tijden wat smaller oogt, ook wanneer er veel minder auto's geparkeerd staan overdag.

In de twee weergegeven schetsprofielen is te zien dat door voldoende ruimte te geven aan voetgangers en parkeervakken de groenstrook in het midden wat smaller dan de huidige situatie.

Plateau kruising

Om verkeersveiligheid te waarborgen in de visievariant wordt er voor gekozen om de kruisingen als plateau uit te voeren. Door de genuanceerde hoogte verschillen te markeren door een ander bestratingpatroon en kleur wordt de automobilist geattendeerd op veranderingen in de situatie.

Het plateau is niet stijl en anders dan met een drempel rijdt het gehele voertuig eerst iets omhoog en daarna in zijn geheel weer naar beneden. Trillingen worden zo geminimaliseerd, terwijl er toch een waarschuwend en snelheidsremmende werking vanuit gaat. De geleidelijke overgang is ook voor de jaarlijkse paardenmarkt geen belemmering.

Impressies van de variantvisie op de herinrichting van de Prinsengracht

Bomen, gras en hagen

De nu nog bestaande bomen (de twee grote bomen op het pleintje; de grote boom halverwege en de rij bomen ter plaatsen van de Sion kerk en het Burgemeester Wesselsveld) blijven allemaal gehandhaafd. Met name de bestaande boom halverwege de gracht zal door de versmalde groenzone moeilijker te handhaven zijn. Daarnaast worden er in de graszone in het midden prunussen gepland. Niet te dicht op elkaar. In het uitvoeringsplan moet worden gekeken of de prunussen in het zuidelijk deel levensvatbaar zijn gezien de geringe breedte van de grasstrook. Op een enkele plek in het trottoir wordt een haag voorzien ter groene onderbreking van het parkeren.

Plein

Impressies van visie op het plein

De ruimte van de kruising van de Molenstraat, Prinsengracht en Benedendamsestraat wordt vormgegeven als plein met een vlakke vloer. De rijlopers worden wel aangegeven in de verharding door leg-patroon en kleur, maar zodanig dat het geheel ook een vlakkenspel creëert dat zonder geparkeerde auto's en verkeer aantrekkelijk oogt.

De twee bestaande grote bomen zijn de eyecatchers van de ruimte. Om verkeer en parkeren net voldoende kader te geven, in aanvulling op de vlakke vloer die de auto te gast maakt, zijn er een drietal stevige haagblokken opgenomen langs de rijloper, op de kop van een parkeervak en bij de overgang van plein naar de graszone.

De verlichting is zo geplaatst dat deze enerzijds de rijbanen volgt, maar anderzijds ook als autonoom grid van lantarens op een plein ervaren kan worden.

De aansluiting bij de Doelakkerweg markeert bij de visievariant de overgang naar de twee rijbanen van de gracht.

4. VERGELIJKING

Visie: Uitgangspunt voor deze variant is een verbrede groen en voetgangersstrook

Visievariant: Uitgangspunt voor deze variant is het huidige profiel van de gracht

Vergelijking van de visie en visievariant

In dit hoofdstuk zetten we de vergelijking van de eerst gemaakte visie en de gevraagde visievariant nog even op een rij. Dat gebeurt op aspecten van ruimtegebruik, beeld, wijze van gebruik en functies en historisch perspectief. Het zijn de hoofdlijnen en de onderscheidende aspecten voor besluitvorming.

Bij de visie is gekozen om de Prinsengracht vooral als een groene gracht te zien. Om dit te kunnen doen is de gracht als ruggengraat vooral opgevat als een continue groene zone. De rijbanen zijn bij elkaar gebracht tot 1 rijloper, waardoor zoveel mogelijk ruimte voor de groene lijn wordt gewonnen. Leefbaarheid, speel- en evenementruimte gaan voor autoverkeer. De autofunctionaliteit is vergroot door een accurate tweerichtingenstraat, maar de auto heeft niet de overhand.

Bij de visievariant is als uitgangspunt gekozen om dicht bij de kenmerken van het bestaande profiel te blijven. Omdat er wel verbeteringen in voetpadbreedte en parkeervakken worden gemaakt aan weerszijde blijft er minder ruimte over voor de groene middenberm. Gemiddeld versmalt de groene ruimte van 3,5m naar 2,2m. In het breedste deel betekent dit 8,4m naar 6m en in het smalste deel is dat zelfs een verschuiving van 3,8m naar 1,9m. Juist in het smalere zuidelijke deel, veruit het langste deel, weegt die halvering van de groene maat het zwaarst. Mede omdat daardoor eventuele boombeplanting zeer krap wordt en ook omdat de gracht zo een veel hardere, verstenigde indruk zal gaan maken. Ruimte voor de auto gaat in deze variant boven kwaliteit van groen en leefbaarheid.

Groen

Visie:
Uitgangspunt voor deze variant is een verbrede groen- en voetgangersstrook door efficiënte samenvoeging van de rijloper.

Visievariant:
Uitgangspunt voor deze variant is het huidige profiel van de gracht met een groene (smallere) middenzone

De visie heeft meer aaneengesloten groen en creëert een zachtere kant waar voetgangers alle ruimte krijgen. Ook is er meer ruimte voor bomen en hagen in de visie. In de visievariant is dat beperkt tot een versmalde middenstrook waar boombeplanting niet ideaal is ten opzichte van het tweezijdige autoverkeer op korte afstand en in het zeer smalle zuidelijke deel is op plekke geen boom mogelijk vanwege de zeer geringe breedte van de groene berm tussen de rijbanen. Voor hagen is alleen op enkele plekken ruimte tussen de parkeervakken in de visievariant

Voetgangersruimte

Visie:
Uitgangspunt voor deze variant is een verbrede groen- en voetgangersstrook, met aan twee zijden een 2 meter breed trottoir, waarvan aan een zijde de koppeling met de groenstrook afstand tot het autoverkeer geeft

Visievariant:
Uitgangspunt voor deze variant is het huidige profiel van de gracht met verbrede trottoirs aan beide zijden, gecombineerd met parkeren.

In de Visie is de brede groenstrook direct aan het voetpad gelegen en daardoor ook bruikbaar, veiliger en groter. Ook omdat de twee enkele rijbanen in de visievariant meer ruimte innemen dan de ene rijloper met twee rijrichtingen in de visie.
De visievariant is nadelig voor boombeplanting, bewonersgebruik van het groen en aantrekkelijkheid voor de voetganger.

Uiteinde van de gracht

Visie:
Uitgangspunt voor deze variant is een verbrede groen en voetgangersstrook

Visievariant:
Uitgangspunt voor deze variant is het huidige profiel van de gracht

Aan de zuidzijde van de gracht wordt het profiel smaller. Hier kan in de visievariant de middenstrook nog ver doorgezet worden. Ook al is het krap en kunnen er nauwelijks prunnussen in worden geplant.

In de visie begint de bredere strook vanaf de kruising met de parkeerplaats van het winkelcentrum. Daar is deze wel gelijk een robuuste ruimte met kwaliteit.

Parkeerplaatsen

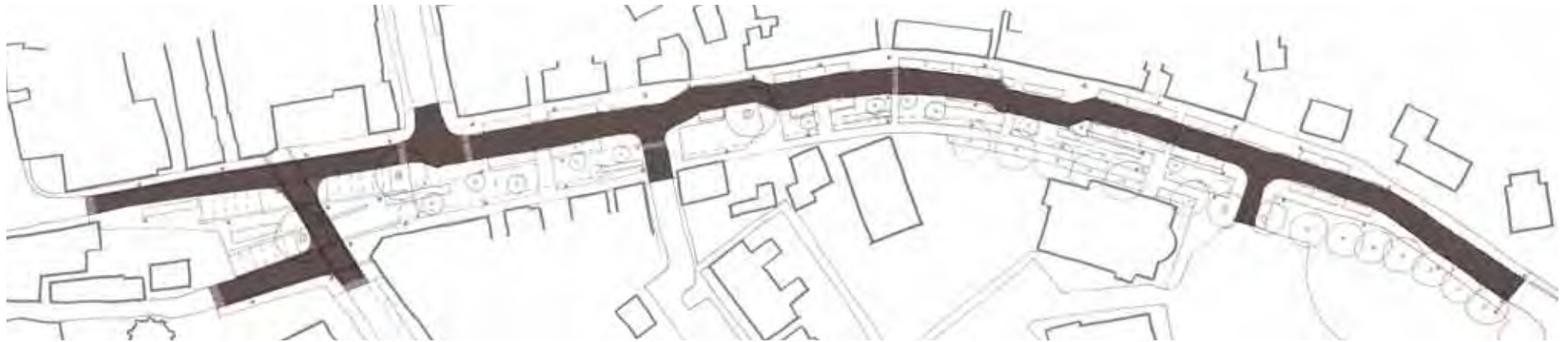
Visie: 50 Parkeerplaatsen

Visievariant: 55 parkeerplaatsen

In zowel de visie als de visievariant is parkeren voldoende opgelost gezien de tellingen. Ook is in beide modellen gewerkt met identieke parkeervakken. In de Visievariant zijn 5 parkeerplaatsen meer mogelijk in het straatgedeelte van de Gracht. Mede omdat langs de gehele oostzijde parkeervakken waar mogelijk gemaakt zijn. Op het pleintje zijn ze gelijk.

Rijloper

Visie: 1 rijloper met tweerichtingen; snelheidsmaatregel in het horizontale vlak

Visievariant: 2 rijlopers in enkele richting; snelheidsmaatregel in verticale richting

De rijbaanindeling is een kernachtig verschil tussen de twee modellen. De visievariant gaat grotendeels uit van de bestaande situatie met gescheiden rijbanen. De kruising met de Doelakkerweg wordt anders opgelost en op het pleintje zijn de rijbanen niet meer gesplitst. Dit om de onduidelijke verkeerssituatie te vermijden. Om snelheidsbeperkende elementen toe

te voegen en het uitgangprofiel van de visievariant niet aan te tasten is hier gekozen voor lichte verhogingen bij de kruisingen met een plateau. Er zijn geen drempels gekozen omdat dat teveel trilling veroorzaakt. In de visie zijn met drie lichte knikken bij vanzelfsprekende plaatsen de verkeersremmende maatregelen in het horizontale vlak gevonden.

Prinsengracht: impressie van visie

Prinsengracht: impressie van visievariant

Globale planning

De visie zoals getoond in dit document zal een aantal stappen doorlopen voor besluitvorming en voor verdere uitwerking om tot een uitvoeringsplan te komen. De globale stappen zijn:

- Visie-ontwerp presenteren aan de raad (Q2 2016)
- Start reconstructie kruising Prinsengracht/Broekseweg (Q2 2016)
- Visie-variant toevoegen op verzoek van de raad (Q3 2016)
- Keuze voor visie of visie-variant door de raad (Q4 2016)
- Offerte voor technische uitwerking (Q4 2016)
- Kredietraming opstellen ahdv technische ontwerp, budgetaanvraag bij de raad (Q1 2017)
- Technische ontwerp presenteren aan bewoners (Q2 2017)
- Het ontwerp wordt voor een laatste maal aangepast en daarna aanbesteed (Q2 2017)

Colofon

ADVISEURS RUIMTELIJKE KWALITEIT
Groothandelsgebouw
Stationsplein 45
Postbus 29129
3001 GC Rotterdam
T 010 - 280 94 45
E info@dorpstadenland.nl

Anthonie Dieleman

Uitgevoerd door:
Remco Rolvink
T 06 144 66 967
E remco@remcorolvink.nl

GEMEENTE ZEDERIK
Pr. Marijkeweg 1
4231 Meerkerk
T 0183-356500
E postbus1@zederik.nl

Barry Scherpenberg

15 Oktober 2016

DORP
STAD &
LAND

